

په لسگونو کونړیانو د داعش ډلې او طالبانو پر ضد لاریون کړی

د کونړ په ښارګوټي ولسوالۍ کې لسګونه کسانو د داعش ډلې او وسلوالو طالبو خلاف لاریون وکړ. لاریون کوونکو له نواړو غاړو ولوستل، چې باید په چپه تړه کې روان کړ کونړ او نښې یې له ورسوي نوي له حکومت هم ولوستل چې که داعش او وسلوال جګړه نښتوي، نو باید نوي یې د خپلو لپاره پوځي عملیات پیل کړي. خو له چپې تړې یې کوره شوي کورنۍ یونه خپلو کورونو له ستې شي. د لاریون مشران وایي: «له چپې تړې په زرګونه کورنۍ له خپلو سیمو راوتلي او په سختو حالاتو کې ژوند کوي. په چپه تړه کې د وسلوالو طالبو او داعش ترمنځ جګړه، د نورو سیمو اوسېدونکي اوسېدن کړې چې که د جګړو او د وسلوالو مخالفینو ضد ونښول شي، نو د نوي ولسوالیو او کورونو له به هم دغه جګړه راورسوي. په کونړ کې د ۲۰۱۰ هلاب ټول اردو د نوهې ښې او اوسېدن وویل، چې داعش خلافې عملیات پیل کړي او تر هغه به دغه عملیات دوام وکړي، خو سیمه له وسلوالو مخالفینو پاکه کړي. د وراندې وویل: «د ملګري تعلقو د مخنیوي لپاره زموږ عملیات ډېر چټک دي، که ولس یو طرف ته شي خو داعش سره موږ جنګ پیل کړو او دغه شونه پخپله له منځه یوسو. د کونړ ټولې مسوولین وایي: یې کوره شویو یو شمېر کورنیو سره د سرې میلني، طبیعي پښو سره د ملزې رښت، د کلیو، پراختیا او یارغونې او کلیوالو رښت لهخوا یوه اندازه مرستې شوي

Ketabton.com

لمني خلیزاد سره د سولې په اړه خبرو ته دوام ورکوي

شیر سياسي او جهادي شخصیتونو هم حضور درلود، د سولې د روانو هڅو په اړه بحث وښو
اسي شخصیتونو به دې اړه لیدلوري، نظریات او اندېښنې شریکې کړې

ست سره وکتل په دې کتنه کې چې د سولې پروسي په اړه خپل لیدلوري،
یې د هېواد یو شمېر سياسي او جهادي نظریات او اندېښنې
له شخصیتونو هم حضور درلود، د شریکې کړې او پر راتلونکو اقداماتو
بکا افغانستان د سولې د روانو هڅو په یې مفصل بحثونه وکړل. په پام کې ده

علامه سيد جمال الدين افغان د ختيځې نړۍ ځلانده ستوري او د افغانستان ستر ملي او تاريخي شخصيت دی

شاوې قرار

تفکر راټول کړل په دې عړکو کې سید په سینه خبرو د ایران دولتي مقامات په خان خانی تون کړل او له ټولو ایراني روڼ اندو او مورخو څخه یې وغوښتل، چې په یوه عمومي نهمت کې د انگرېز د استعماري پروگرامونو پر ضد ملي پاڅون وکړي همداراز کوم وخت، چې سید فاجار په حرم لیدلې، حرم یې مردود وناله دغه ایراني پاچا له سید څخه د پلټون لار خپله کړه او په یوه پلمه یې سید آذربایجان ته ولېږه کله، چې د روس دولتي مقامات پاکو ته د سید په راتګ خبر شول د هغه هر کلی یې وکړ او له دې، چې د افغان پاچا محمد اعظم خان وزیر پاتې شوی و، هغه ته سیاسي پناه ورکړه.

مسلمانانو او هندوانو تر منځ نفاق ته دندې پکې ورکړې او د هندي متجدد سید احمد خان سره یې یو ځای د خرافاتو پر ضد تبلیغ کاوه د بریتانوي هند حکومت سیدجمال الدین کتکې ته راوغوښت او په ۱۲۶۱ هجري کال کې یې بریتانې ته تبعید کړ نوموړي هم غوښتل، چې خپله مبارزه د استعمار په زړه لندن کې پر مخ بوزي په لندن کې انگریزي دولتي مقاماتو غوښتل سیدجمال الدین ته د سوډان د بادشاهي د مقام په ورسپارلو دی فاتح او غلی کړي، خو نوموړي انگریزانو ته د دې وړاندیز په ځواب کې وویل: «ستاسو دغه وړاندیز ماته دلالت ستاسو د پاتل توب په سیاسي چارو کې کوي آیا سوډان ستاسو مال دی، چې بادشاهي یې ماته راځو؟ سوډان د سوډانیانو حق دی که تاسو سوله خوښوونکي یاست نو تاسو ته لازمه ده، چې د آیرلیند ستونزې ته وروډانګی، چې له هره پلوه تاسو ته نژدې دی.»

د دې ژبو ډولانو محمدامین خوکبانی له خوا؛ ژباړل شو او وروسته چاپ ته ورکړل شو، چې وروسته بیا څو څوځلې نور هم چاپ شوی دی دغه ډول سیدجمال الدین افغان علمي او ادبي لیکنې، په انگریزي او عربي ژبو د صباخاتقین په نامه جریده کې هم

دسترعالم، نابغه، فیلسوف او نړیوال شخصیت علامه سیدجمال الدین افغان فرهنگي، علمي او ادبي جوړوونکې او خدمتونه د یادولو وړ دي چې اوس ټول افغانان پرې زيات ویاړي او ددغه افغان ستر شخصیت خدمتونه په زبات درنیت سره یادوي عربي پوه، محمدباشاالمخرومي دحاضرات جمال الدین افغان په نامه په خپل اثر کې دغه راز په بداد کې عالم عبدالرحمن قصاب او همدارنگه په ډیلي کې تاریخ پوه سیدمبارزالدین رفعت قاضي محمدعبدالغفار، مصري عالم مصطفی عبدالرزاق، روسی عالم بلخانوف، تاحکی عالم حق نظروف او هم د افغانستان لویو لیکوالانو عبدالرحی حبیبی، محمودعثمان صدقي، مولانا محمدامین گیایي، سیدفاسم رشیا، گل پاچاه الفت، خادم دکتور طیبی، روهي، مولانا حبیب الرحمن مهدی قرشي،

د ختيځ ستوري علامه سيد جمال الدين افغان

استعماري سياست، په ايران کې اداري فساد او د روس د استعماري کړنلارې، په افغانستان، ايران او هند کې تودو اوبو ته د رسېدو په باره کې بې مقالې او باندېسونه وليکل او جلازه یې کړل سید د ستر پېرور، که په سار کې د (معنی او منافع) بر لاسی پر ماتریالیم باندې، په باره کې منطقي بحثونه تر سره کړل روسي ژبه یې یوازې په یوه اوونۍ کې په هغه کچه زده کړه، چې په بحثونو کې یې نور ژباړونکي نه حاجت نه درلود. سید جمال الدین د روس قیصر قانع کې، چې هغه ۵۰ میلیونه روس میشته مسلمانانو ته قرآن کریم او نور دیني کتابونه چاپ کړي سید په پیتروبرګ کې د میشتو قرغزي، ایراني او قفقازي ځوانانو پر زورې پیل وکړ، لیکن د روس دولت ډېر ژر سید له روسیې وشاړه سید د آلمان موټن ته ولاړ او په ۱۲۶۸ ل کال کې انگریز ته مهاجر شو او په ۱۲۷۰ ل کال کې بیرته لندن ته ولاړ. په لندن کې یې د یوه مشهور هندي لیکوال ملکم خان، سره په ګډه د صبا خاتقین، په نامه په عربي ژبه د یوې ورځپاڼې په خپرولو پیل وکړ، خو د دې نشرې مطالبو د انگریزېتې په ایران کې په خطر کې اچولې انگریزانو دا ورځپاڼه د ۱۸۹۲ز کال د مارچ په میاشت کې بندې کړه ورپسې په ۱۸۹۲ز کال کې د عثمانی ترکیې پاچا سلطان عبدالحمید، سید ترکیې ته وروپاله استامبول ته په رسېدو یو جګپوړي امر، چې دده

سیدجمال الدین هېواد ته وشړي فرانسویان، چې هغه هم د انگریزانو سخت رقیبان وو، د سیدجمال الدین شخصیت ته منوځه شول او هغه ته یې په فرانسه کې د هستوګنې او سیاسي فعالیت اجازه ورکړه نوموړي هلته خپلې مقالې د روس او انگریز د استعماري سیاستونو په اړه لیکل شولې د وخت د مصر او ترکیې پر حکومتونو یې کتکې یوکې کولې په دغه وخت کې د سیدجمال الدین یو بل همکار، چې محمد عبده نومېده، هم پاریس ته راغی دوی دواړو په ۱۲۶۳ هجري کال کې د (عروه الوثقی) د ورځپاڼې لومړۍ ګډه په عربي او فرانسوي ژبو نشر ته وسپارله، چې په ډېرو هېوادونو کې د سیاستوالو د پام وړ وگرځېده دا نشریه به فرانسه کې لاس په لاس د خلکو په منځ کې د لوستلو لپاره ګرځېدله نوموړې ورځپاڼه د اتلوسګو له نشر وروسته په کال ۱۸۸۳ زېږدیز کې معادزه شوه وروسته د ۱۸۸۳ زېږدیزه د خپلېدو په وخت د امیر دوست محمد خان زوی امیر محمد اعظم خان د افغانستان پاچا او سیدجمال الدین د سلارک دنده پر غاړه ورکړه ورپسې کله، چې امیر شیر علي خان د دوهم ځل لپاره پاچا شو، سیدجمال الدین یې له اعظم خان سره د وتړاو په تورد انگریزانو په اشارې او لاسي ته هېواده وتلو ته اړ کړ کله چې سیدجمال الدین، هېواد پرېښوده د خپل افغانستان د پرمختګ

متهورو اعصابي عالمانو څخه د اسلامي علومو په څنگ کې د طب، منطق، فلسفې او نظامي مسائلو زده کړه هم وکړه سیدجمال الدین د علومو په برخه کې تر دې حده ورسېده چې ډېرو اروپانو ستاينالو سید ته له تدریس ورکولو څخه هاجرو سیدجمال الدین په زلمنوب کې هندوستان ته ولاړ او دیني او عصري علوم یې نور هم تعقیب اوردې کړل ورپسې حجار ته ولاړ او یو کال په عربي نړۍ کې وگرځېد په کال ۱۲۷۳ هجري کې مکې معظمې ته ولاړ او په حج دینت امله شریفې مشرف شو او بیا بیرته خپل پلرني ټاټوبي افغانستان ته راغی له دې سفرونو څخه نوموړي نه یو فکر پیدا شو، چې څنگه وکولای شي، چې خپل هېواد او نور اسلامي هېوادونه د انگریزي استعمار پر ضد راښکار کړي او د ژغورلو لارې چارې یې کومې دي هماغه وو، چې خپلې علمي هڅې یې په دې لاره کې پیل کړې دا وخت د امیر دوست محمد خان زوی امیر محمد اعظم خان د افغانستان پاچا او سیدجمال الدین د سلارک دنده پر غاړه ورکړه ورپسې کله، چې امیر شیر علي خان د دوهم ځل لپاره پاچا شو، سیدجمال الدین یې له اعظم خان سره د وتړاو په تورد انگریزانو په اشارې او لاسي ته هېواده وتلو ته اړ کړ کله چې سیدجمال الدین، هېواد پرېښوده د خپل افغانستان د پرمختګ

دکتور سیدعبدالله افغانی او هم ایراني لیکوال او علمي شخصیت ایرج افشار ایراني لیکلي چې سیدجمال الدین افغان دکوټ ولایت استادیان ته سفدرکې څخه دی دغه راز په خپله سیدجمال الدین افغان هم په خپله لیکلي چې: «من سکه کابل من اهالی الافغانی السید جمال الدین من سادات کترب» میاشتم سیدجمال الدین افغان په هېواد او بهر کې یو شمېر فرهنگي، عرفاني، ادبي او علمي اثارو لیکلي کړي، چې په بېلابېلو هېوادونو کې چاپ او خپرې شوي دي دسیدجمال الدین افغان له دغو لیکنو څخه دالعروه الوثقی په نامه دسیدجمال الدین افغان دهنو علمي او ادبي اثارو څخه گل کېږي، چې دزبانو لوستونکو او مینه والو پام یې ځانته رااړولی دی او لوستلو ته یې هڅوي دالعروه الوثقی لانفصاح نها په نامه دده لیکنې په ۱۹۱۰ م کال کې دسرمحضر الشیخ محمدعبده په هڅه په پاریس او قاهره کې په نوموړې جریده کې چاپېدلې چې دسیدجمال الدین افغان له خوا داروپا، آسیا او افریقا دوښونو لپاره خپرېږي ددې جریدې ۱۸ ګڼې په پاریس کې خپرې شوي اوپا دفرانسې ته خوا نوموړې جریده بنده شوه، خو دپادې جریدې ټولې مقالې په ۱۹۲۳ م کال کې په بیروت کې ديوې مجموعې په توګه چاپ شوي دي. بیا دغه مجموعه دمولانا عبیدالله صافي اوسمندر غورباني له خوا په پښتو او دري ژبو په کابل کې هم چاپ شوې ده دغه راز د (تمه البیان فی التاريخ الاغان) دسیدجمال الدین افغان بل علمي او ادبي اثر په عربي ژبه په ۱۳۱۸ هجري لمري (۱۹۰۱ م) کال کې په قاهره کې چاپ شو، بیا همدغه اثر په ۱۳۱۸ شمسي کال په پښتو

افغانان د خپل ځان پر زبان پر سوله ((معامله)) نه مني!

په افغانستان کې سوله اوس پر ملي بحث بدله شوې ده، څنگه سوله، ستره اسلامي او هېوادنۍ غوښتنه ده، له هندي امله افغان ملت په يو شمېر سوله شواړي او په دې کې هېڅ داسې معامله نه شي، چې ملي کتبي او وروستی لاسته راوړنې تر پښو لاندې کړي او بیا دا چې په سختۍ د را منځته شوي نظام د چپه کېدا سبب شي، له نېکه مرغه له افغان حکومت سره ملت په دې کې يوه څوله دی او په ملي يووالي د باعزت او اصلي سولې غوښتنه کوي افغان حکومت په ګور د نه د ملت د سياستونو، صدني ټولني او د استازيو لفظونه تر لاسه کړي او د سولې لپاره ملي اجماع رامنځته شوي ده، له امریکا متحدو ايالتونو سره هم د سولې پر سر افغان حکومت وروستی هوکړې نه رسېدلې دي، ولسمشر محمد اشرف غني خپله دا مسئله څاري او د سپینه ماڼۍ په دې خوښه راغلي، چې په افغانستان کې يې: «کله جګړه ختمه او د دې لپاره سياسي حل لاره شوره شي افغان حکومت او ملي نه د سولې ارزښت ډېر لوړ دی، هر افغان تر هر څه مخ کې لومړی د سولې ارمان لري، له هندي امله د سولې لپاره هېڅ مهم او برخليک ټاکونکي پړاو نه رسېدلې دي، له دې وړاندې افغان ملت او په ځانګړې توګه حکومت د سولې لپاره د خبرو له څرګندوالي او په دې اړه د امریکا د استازي او طالب ډلې ترمنځ له پرېکړو بې خبره ساتل شوي وو، څنگه په دې کې تر کاسې لاندې نيم کاسه وه، خو ملت له دې سترې دوکې په وخت خبر شو او نصیب يې ونيو، چې نور د بل دکتو ښکار نه شي او يوځل بيا يې خدای مه کړه دا معامله پر شانګ نه اړ نه باسي، ځکه ملت نور په هېڅ توګه پر شانګ نه مني او د پر شانګ پلونه يې ټول پر ځان پسې تړولي دي اوس افغان حکومت د ملت په استازولي له امریکا سره د باعزت له سولې لپاره وروستی پرېکړې ته رسېدلې دي د سولې لپاره د امریکا متحدو ايالتونو ځانګړې استازي نه هم ملت او هم حکومت خپل بنام او انديښنې وړاندې کړي او د امریکا حکومت هم د افغانانو ملي غوښتنې ته د درناوي سر تړتې کړې دي خپلدار له څو ورځو را هيسې په دې اړه له بېلابېلو لوريو سره کورې، پرون هم هغه ولسمشر غني ارګ ته يو ځل بيا ور غوښتی او د يو شمېر جهادي او سياسي مشرانو په حضور کې يې د سولې ملي غوښتنې ورنه بيان کړې او له طالبانو سره يې د سولې لپاره د نورو خبرو په اړه چې پټې ساتل کېږي، خپلې اندېښنې ښکاره کړې دوی پرېکړه وکړه، چې په دې اړه به بيا هم سره ويني، په ورته وخت کې د ناپو د عربي هېوادونو استازي د دغه تړون د سرمنشي په نومول په سپینه ماڼۍ کې په دې اړه خبره شوي دي، د ناپو سرمنشي پيس سوتلبرګ له ولسمشر ډونالډ ټرمپ سره کتلي او دواړه لوري د افغانانو د ملي غوښتنو په پام کې نيولو سره د سولې لپاره پر سياسي حل لارې حوس دي د ناپو غوښته د پيس سوتلبرګ په مشرۍ په سپینه ماڼۍ کې پرون جوړه او نن به هم دوام وکړي، په دې غوښته کې د نورو مسئلو تر څنګ د افغان سولې د بهير پر پرمختګ هم بحث وشو ناپو او امریکا د افغانانو د ملي غوښتنې پر بنسټ د باعزت له سولې هرکلی او ننگه وکړه افغان حکومت او ملت دواړه د امریکا او ناپو د بڼه نيت د زړه له تله منداوې دي او هيله لري، چې دا لوري د سولې له مخې وروستی خپلونه هم په ستر قوت سره لري کړي او پر هغو هېوادونو او لوريو په ټول وس فشارونه راوړي، چې دا ځنډونه را و لاوړي او د سولې ښکاره يا پټ مخالفت کوي

زلمی خلیزاد لارې ته سم کړای شو

په رېښتې ډول سره د افغان سولې قیمت هر افغان له تر نعلو اوجواهورو نور دی، خو دا چې د هڅو په نوم لویې روانې دي او تراوسه یې هېڅ امتیاز او له ګټې څخه افغانان نه دی برخمن شوی، نو دا بیا بیرته انډېسټرۍ کې ده، د سیمې هېوادونو ته د افغان سولې لپاره د امریکا د

ځانګړې استازي خلیل زاد د سفرونو او مصروفیتونو په هکله که وویل شي، نو باید اوس د ټیټوالي جګړې په کچه تړون او هوکړې شوې وای، خو ونې تراوسه د خلیل زاد او طالبانو د خبرو اتريزې او څرګند نه کېږي؟ نه دي له دا جوته شوه چې خلیل زاد د دې پرې مخه بل لورته کړه کړې وه، خو دا چې څنگه سمې نه راغله دې خبرې ته راځم. خلیل زاد ټیټوالي آسیا خصوصاً منځني اسیا له را لیز شوی

له هرکلي کوونکو څخه و، نه سیدجمال الدین ته وپوښتل، ستاسو اتلایه یا سمان او لوازیم مو چیرته دي؟ سیدجمال الدین ورته وویل د کتابو او کتابونو له صندوق څخه پرته نور څه نه لرم افسر خواوش واکړ د هغو ځای ماته راوپېښاستا سید خپل لاس خپل ټیټ ته ونيو او وې وویل، «ا زما د کتابونو صندوق دی او بیا یې اشاره خپلو اغوستو جامو ته وکړه او وې وویل، «ا

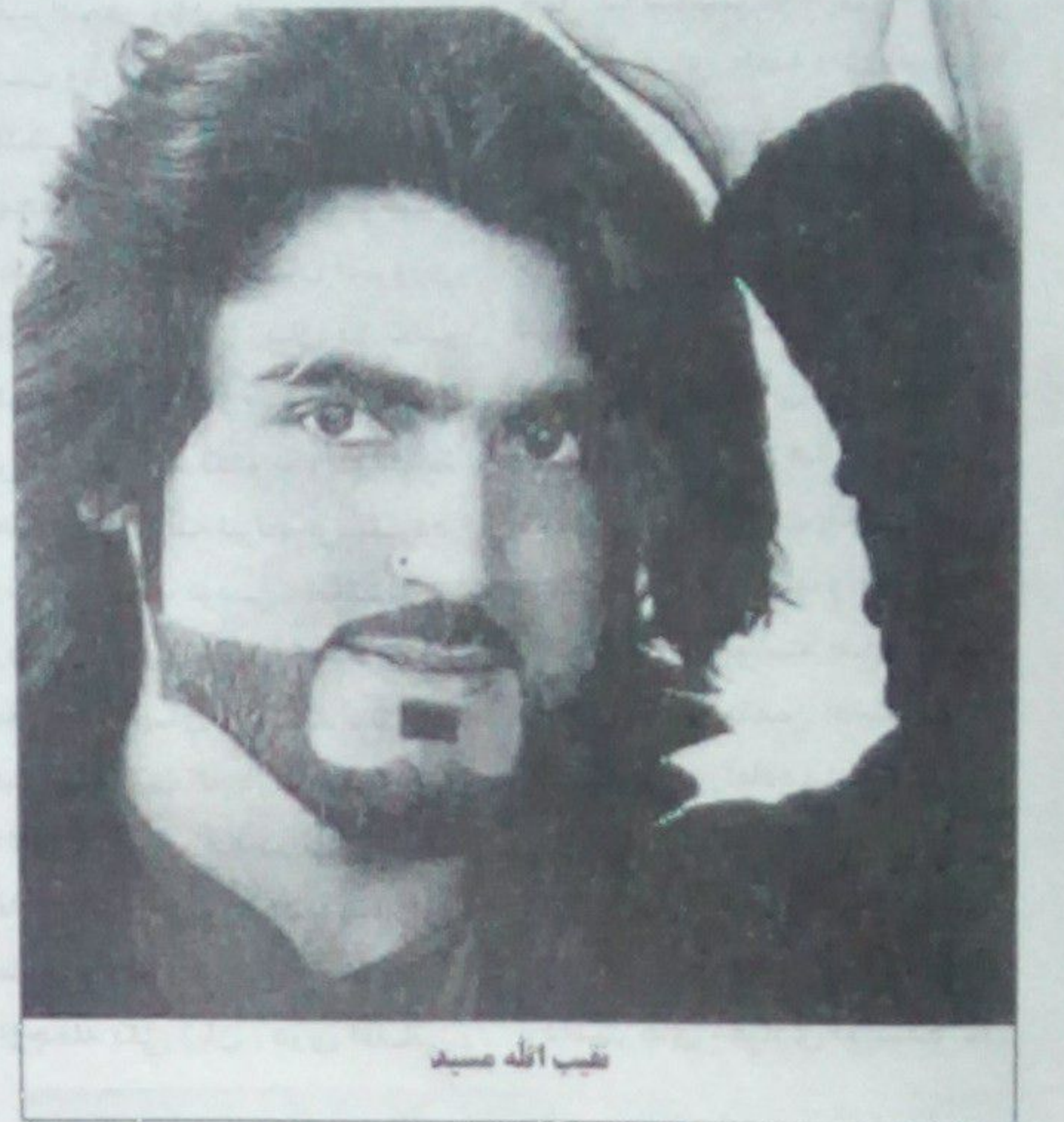
ورزده کوي، چې عقیده وشړي، لیکن فلسفه انسان له دین څخه (دگروزي) سید په ۱۸۸۴ زېږدیز کال کې بیرته لندن ته ولاړ او هلته یې د ایران پاچا فاجار له رسمي استازو سره مرګې وکړې او وروسته له هغې یې ایران ته د ورتګ بلنه ورکړه سید په ۱۸۸۸ زېږدیز کال کې تهران ته ورسېد، د سید په لومړنیو مرګو کې، چې د ایران له پاچا سره یې لرلې، د ایران عالمان د هغه پر

او سوکاتي په اړه یې ټول وړاندیزونه او پلانونه امیر شیر علي خان ته ورسپارل او له امیر سره یې خدایي په امانې وکړه سیدجمال الدین لومړی هند ته ولاړ هلته یې (د علی الدهرین یا متورالیم) په نامه څپر لیز اثر ولیکه چې طبعیت ته د رجوع د منلې په اړه و، چې په هغه وخت کې خلک له خدای پرستی څخه کډه ته تلل سیدجمال الدین زیار ووېست، چې د هند د

مجموعې په توګه چاپ شوي دي. بیا دغه مجموعه دمولانا عبیدالله صافي اوسمندر غورباني له خوا په پښتو او دري ژبو په کابل کې هم چاپ شوې ده دغه راز د (تمه البیان فی التاريخ الاغان) دسیدجمال الدین افغان بل علمي او ادبي اثر په عربي ژبه په ۱۳۱۸ هجري لمري (۱۹۰۱ م) کال کې په قاهره کې چاپ شو، بیا همدغه اثر په ۱۳۱۸ شمسي کال په پښتو

۲۰۱۸ کال د جنوري په ۳ مه نېټه په فېسبوک پاڼو کې یو په بل پسې معلومات خپرېدل چې د نقیب الله سعید (سمون) په نامه یو ځوان له خپلو دوو نورو ملگرو سره د کراچۍ له چیلې کارډن سهراب گوب خښه پولیسو له ځان سره وړې دي. حال دا چې په کراچۍ ښار کې دا خبرې عامې وې. خلکو فکر کاوه، چې پولیس تل په دې ډول عام خلک په ساده جامو کې پورته کوي.

زه په دې پوهوم چې پولیس په څه ډول خلک وړې او په قانوني ډول عدالت له پلې کېدو پرته یې له ځانه سره

نقیب الله سعید

ساتي. یا ترې ډیرې پېسي غواړي، که چېرې ورس ته درلود، نو پر هغه د ترهگر نورو لگښوول کسري او په Fake Encounter کې یې وړي. نقیب الله سعید

په حقیقت کې ریښتې په مخه کې وې. همداسې وخت تېرېده، چې د جنوري په ۱۶ مه نېټه اتکاږه خبره شوه، چې نقیب الله یې وژلی دی، ددې ۲۰۰ بجې یې خپلې فیس بوک پاڼه وکتله چې گیخ افغان «په پوښ منډوخیل کې زموږ هم فکره ملگری» په یو پوست کې د نقیب سعید د مړي د یو انځور او ورسره یوه لنډه فیډه خپره کړې وه، چې په همدې پوست کې یې زه او هاشم خان منډوخیل هم ځان نه وړ غوښتي وو. اندېښه یې نوره سپوږم شوه، بهار چې راپاڅېدم، عالم ربیع مسعود وږیو جوړه کړې وه، او لیکلې یې و، چې د نقیب سعید مړي په کراچۍ جیپیا سرد خانه Cool centre صدر کې ایښودل شوی دی او د نقیب الله سعید کورنۍ ته خپل مړی نه ورکول کړي. خلک وايي چې پولیسو سخت هډايات کړي دي، چې دا یو ترهگر دی، دا په په اېډي فیرستان د لاورلو په هدیره، کې ښخوي، د جنوري ۱۷ مه نېټه وه.

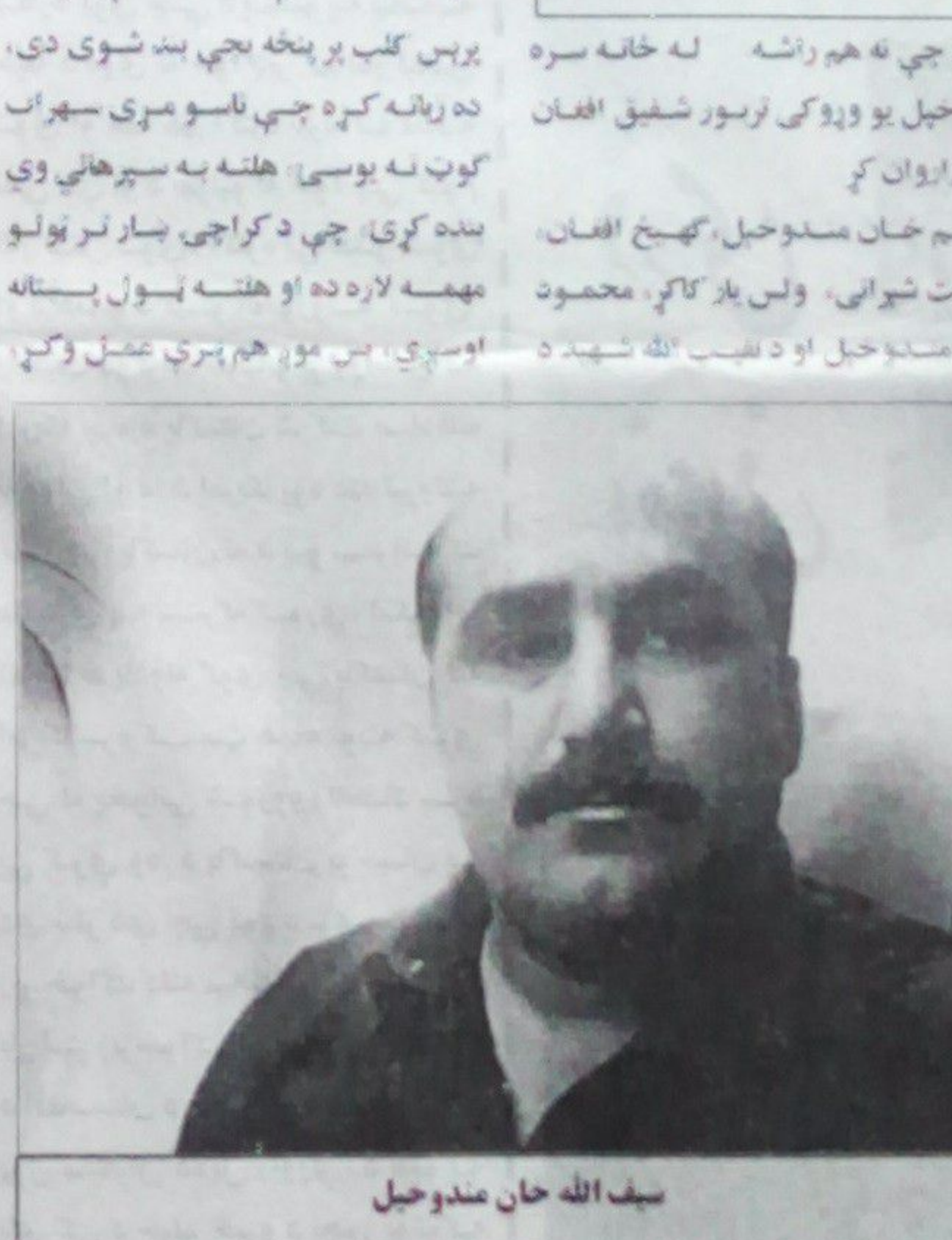
د ورځې پر یوه بجه د هاشم خان منډوخیل پوستونه خپل شول چې د نقیب الله سعید د کورنۍ د موبایل کورنۍ دوه تنه هم وو، په دې وخت کې یا مور له جیپیا والا سره خبرې وکړې، هغوی د شاه لیلیف ټاون د پولیس تهانې خط وغوښته چې د نقیب الله سعید مړی راته وسپاري، یا سیف الرحمن مسعود او امجد مسعود د نقیب کورنۍ د لاس لیک او خط لپاره هلته ولېږل شول، له یو څه وخت تېرېدو وروسته مو ورسره حال ونیوه، هغوی وویل چې پولیس والا نه راسره رضا

دا زما د کالیو صندوق دی... ترکي دولت سعید ته د ښوونې او روزنې په وزارت کې د استاد منصب ورکړ. مصاحفین یې وايي «سعید محردو، عیسیٰ القسه و، لمونځ گداره و، او تل به په اودانه گرځېده، تر خوب یې کاوه، په ورځ کې یې یوازې یو ځل خوراک کاوه، قوي او چټکه حافظه یې درلوده او په استدلال به یې خبرې کولې». خو د نورو دولتي حدودو او ځینو اړیکو د مضمی تبلیغ له کبله یې یو ډول نظر بند ژوند کولو کوم وخت، چې د ایران پاچا ناصر الدین شاه د سعید د یوه زده کوونکي میزای کرمانی په واسطه په قېم کې ووژل شو، د سعید

د پښتون ژغورنې غورځنگ په څه ډول او ولې رامنځته شو؟

شعري او معلومات یې غوښتي وو، له دوه ساعته کوښونو وروسته هاشم خان منډوخیل په پښتون ولس خصوصاً په ځوانانو جبهه وکړه چې د جیپیا سرد خانې مخې ته راشي او تر هغو نه له څو تر څو چې خپل مړی ترلاسه نه کړو، ما هاشم خان منډوخیل ته رنگک وواهاه، د احوال پوښنه یې وکړه، یا مې مخلص منډوخیل ته رنگک وواهاه او له ټول جریان څخه مې خبر کړ او ورته ومي

ورته وکړې، پولیسو په دې شرط د نقیب سعید مړی راځي، چې په خاموشۍ به یې باسي او سیده به یې خپل کلي ته وړي، بس خط یې راوړ د نقیب الله سعید مړی مو تر لاسه کړ، غل مو ورکړ، ثابت انمولیس هر څه تیار شول، په فیس بوک پاڼو کې مو په ژوندۍ بڼه وډیوگانې شروع کړې او خبرې ترې مو پکې وکړې، له فاسي او محکمې لري وژنه مو په کلکو ټکو وغږوله د هاشم خان منډوخیل وښوونو ډیره عامه شوه یا زموږ یو ملگری چې علی ارقم نومېده او د جبر پښتونخوا په ورځپاڼه کې یې کار کاوه، مور ته وویل چې موږ د کراچۍ پېرس کلب نه درځو، د نقیب سعید له مړي سره د پاکستان حکومت ته خپل ریکارډ کوو، هغه دا متوره رد کړه او وني وبل چې دا وخت ددې ۸۰۰ بجې دي او پېرس کلب پر پنځه بجې بند شوی دی، ده زمانه کړه چې ناسو مړی سهراب گوب نه یوسی. هلته به سپر هائي وی بند کړی چې د کراچۍ ښار تر ټولو مهمه لاره ده او هلته ټول پستانه اوسې، بس موږ هم پرې غښل وکړ،

سیف الله خان منډوخیل

خو چې هلته ورغلو ماحول بدل و، ځکه چې دا د راواټور ولسوالۍ وه، ده له ۲۴۴ څخه ډېر خلک وژلي وو او ډېر خلک یې اغوا کړي هم وو، بس چې د جنازې لمونځ وشو، هغو خلکو له خپلې وېرې وویل چې بس ناسو خپلو کورونو ته لاړ شۍ، موږ د نقیب الله سعید مړی ورسره ته وړو او هلته د پولیسو گاډي هم گرځېدل، چا دا هم وویل چې د پولیسو ټیلیفون راغی، د

موقعیت په ترکیه کې نور هم وریږي کړکېچن شو او ژوند یې دیو بندي په شان تېرېده هغه وو، چې د ۱۲۶۴ ز ۱۸۹۷ ز کلونو ترمنځ د کب میاشتي په اتمه نېټه د ۵۰ کلونو په عمر د سرطان د مرض له کبله یې ځان حق ته وسپاره، لیکن یو شمېر خلکو عقیده لرله، چې سعید ته یې زهر ورکړل او سعید یې کړ او د ترکیې داستایبول د مشایخو په جرگه کې خاورو ته وسپارل شو اروا یې دې تل یساده او یساده وی او لسوی الله دې پخپلو پیروانو کې وشمېري افغان شاهي دولت د ۱۲۶۷ ل کال د تلې میاشتي پر اتمه مه د سعید مړی له ترکیې څخه خپل گران وطن

نقیب خپلوانو نه یې وژل چې د خلکو له منځ څخه ځان وباسي، گڼې نور ناواڼ به هم درکولو، چې مورانه مېده شو، یا مو له خپلو ملگرو سره دا فیصله وکړه چې اعلان به کوو چې با دې په ټول ملک کې لارښوونه وشي او په خصوصي توګه پر کراچۍ پېرس کلب باندې، یا ناسو وایدل چې د جنوري په ۱۸ مه نېټه د پاکستان په لسو لویو ښارونو کې لارښوونه وشول او د پښتونخوا ملي غواښې یازۍ، په کې ډېر مهم رول ولوباوه، ځکه چې هغه وخت پښتون تحفظ موومنټ په ۱۰ د دې گوند غړو نه آفرین وایم ورسره د غواښې لېشل گوند (NYO) هم د فدا کاکړ تر حده په مرسته راسره وه.

د یو شاعر شعر راته په یادشو چې د ډار په ښار کې له باغي باغي لهجه عامه کړم زه به فیډي وکړم داسې چې فیډه عامه کړم خبره تر بس المللي رسبو ورسېده د خلکو په زړونو کې هغه ډار نو وږه ختمه شوه، چې ټولنه کلونه یې درلودله په سنا ماسیجین د جمعې له لمناڅه وروسته د جنوري پر ۱۹ مه نېټه په سهراب گوب کې ډېر پراخ لارښوونو وشو، چې ډېر گڼ شمېر پښتونه کې کډون وکړ او پاکستانی مېډیا هم راغلي وه ماینام د تقریبي کبې لگولو اعلان وشو او هم په دغې شپه پاکستانی مېډیا زموږ ملاتړ وکړو، خصوصاً جوبور، شاه ربیب خاټرا ده ځانگړی راپور خپور کړ، په دا سټاټوسټي کې د پېرس پښتون جرگې، په نامه جوړ شو، راواټور له خپلې دندې وګواښ شو. دغه کبې په سهراب گوب کې د لویې لارې تر څنګ په ډېره سوله یره طرفه ۱۲ ورځې فعالیت درلود د نقیب سعید پلار محمد خان کاکا به له قابلې مشرانو سره ناست و او د هرې سیاسي پاڼې مشران به را تل او له مور سره به یې غمرازي وکړه، له فاسي او محکمې پرته د سپینو خلکو وژنې په سختو ټکو وغږل شوې، په ریښتیا هم دا یو بل موږ و، چې کله د تر او پر پښتون اوغان نواب محمد ایاز خان جوگړی صېب د پښتون قامي جرگې کنویر، د پښتونخوا ملي غواښې یازۍ، مرکزې رهنما راغلی او د مشر محمود خان اڅکزي پېام یې راوړی او دلته یې پښتو ته ډېرې په زړه پورې خبرې وکړې، عمران خان سراج الحق او د غواښې نېشنل گوند، مسا افتخار حسین، سید شاهی سید د لقا مشران او ډېر محترم پستانه هم راغلي وو، د دې کبې خوځ مسعود لښې وړ کړ، لس میلیونه کاندېزې چنده یې سره را جمع کړه، په دې نظر لکه چې له مور سره یو

اردو ویونکی تر ځوان حیران ناصر ملگری و، حیران ناصر وکیل دی او د شری حقوقو دغوښتلو لپاره کار کوي، دغه تقریبي کبې ته منظور پښتن هم د یو عام ځوان په توګه راغلی و، د خبرو وخت مو ورکړ، شپې خبرې یې وکړې، زما په پومېي ځل لېدل ورسره وشول، ډېر یې مثال کړم، د نقیب الله سعید فاتحې ته د پښتونخوا ملي غواښې یازۍ جنیرمین ملي مشر محمود خان اڅکزي راغی او د هر رنگه ملاتړ ډاډ یې ورکړ او موږ ته یې داسې وویل چې خپل شخصي کارونه پرېږدی او ټول په دغه کار یې ودرېږی، کور یې ودان له هغه وروسته د پاکستان په ستره محکمه سپریم کورټ کې د نقیب سعید کس داخل شو، د پولیسو د آڼې چې په سراي کې یو تقیثي نیم جوړ شو، قانوني کاروایي شروع شوه، د نقیب الله سعید په خلاف ټول الزامونه دروغ شول. راواټور د ۲۴۴ اسمبلو قاتل ثابت و، او علی شو، سپریم کورټ د نیولو حکم وکړ، خو راواټور د ډېرو زورورو په لاس کې و، له دې ځانه منظور پښتن بیرته ورسره لا، هلته یې د مسعود تحفظ موومنټ په نامه خلک نو ځوانان سره راغونډ کړل، مو ته راغی دلته یې طاقف نور هم سپو شو، وروسته پښتو ته لا، له دې ځانه یخې ریات پستانه

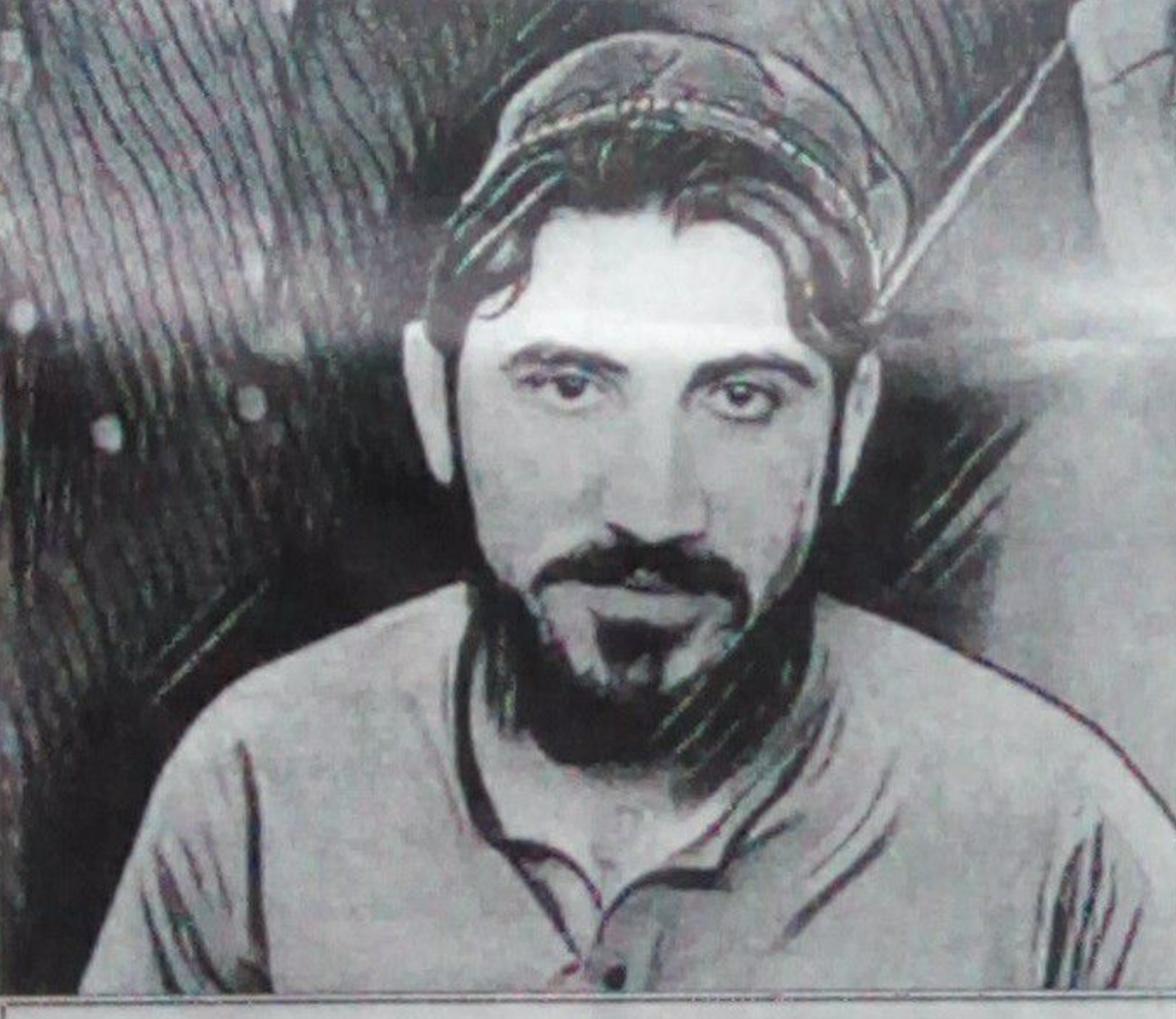
ورسره ملگری شول، چې په همدې سره د پښتون لانګ مارچ پیل او د اسلام اباد پر خوا روان شو، هلته پښتون پر تل پیل شو په دې وخت کې د پاکستان رسنیو له راپور ورکولو څخه لاس واخیست او موږ په همدې وخت کې سوشل مېډیا محسوس شوو، چې تر اوسه پورې ځوانانو پر فیس بوک او یوټیو څخه مبارزه دوامداره ساتلې ده وروسته د اسلام اساد پر تل ته ټول سیاسي مشران ورغول، چې اسفندار ولي خان او محمود خان اڅکزي هم په کې وو، ولس ته یې وناوې وکړې او هر ډول د ملاتړ نه، بکې دا کار یې د ځان وګټو، دلته د آزاد افغانستان ولس له مور سره او د ونس مشر محمد اشرف غني ټوټې چې څومره تعریف یې وکړم کم دی، د نړۍ په گوب گوب کې د پښتو او افغانانو لارښوونه چې موږ ته یې په صحیح معنا کار راکړ، او همداسې د اسلام آباد پر تل د فبرورۍ تر ۹ مه نېټې پورې دوام وکړ، یا د پاکستان لومړي وزیر شاهد خان خان عباسي پر تل کوونکي د منظور پښتن په مشرۍ کې وروغوښتل او ژمنه یې ورسره وکړه چې ستا ټولې مطالبې موږ درسره منو، تاسو پر تل ختم کړی منظور پښتن منظور پښتن پر تل ختم نه کړ، بکې

علامه سید جمال الدین افغان د ختیځې نړۍ ځلانده ستوری...

حېل هیواد سياسي آزادي ورته واخلي، نوڅکه دا وياښ شو چې د تاريخي افغانستان د استقلال متفکر علامه محمود خان طرزي او د استقلال گټونکي اعليحضرت غازي امير اسان الله خان نواز د سید شاعران او په ۱۹۱۹ ز کال کې د افغانستان آزادي د علامه سید جمال الدین افغان د تفکر لپاره او په واقعیت کې د ملي مبارزید جمال د دوو شاگردانو تیلیفني مبارزه پایله کې په لاس راغلی ده. د علامه سید جمال الدین افغان په زړه له یادو واقعاتو څخه د لښکري چې

د پښتون مترقي ليکوال ادبي ټولني ډیره اسماعیل خان خاتکې په پښتون لانګ مارچ کې ډېر سه رول وو، د ملگري شوکت عزیز وزیر ترانه «دا څنگه ازادی ده» باندې پښتون پر تل نه یو لوی اړزي وېحله

بوه میاشت یې وختې اوه، چې په دا بوه میاشت کې به موږ په ټوله پښتونخوا کې جلسې او مظاهري وکړو، پښتون ولس به له ځانه بېرته ملگری کړو، ځکه چې دوی خو دا کار یوازې د مسعود او قاتلو لپاره روان کړی و، نو مسعود تحفظ موومنټ په پښتون تحفظ موومنټ بدل شو، موخې نورې هم پراخې شوې، ځکه چې پستانه وایې (د قام باتار په قام راگرځي، او منظور پښتن لومړی جبهه په جنوبي پښتونخوا کې وکړه. صلح شرايې درازنده استقباليه جلسه. د مارچ په نهمه نېټه د پوښ ولسوالۍ پراخه جلسه، په سیالې په کلا سیف الله کې لویه جلسه او هم په دغه ورځ د پښتن ولسوالۍ په خانوړۍ ښار کې جلسه، په ۱۱ مه نېټه د جنوبي پښتونخوا ستر مرکزي ښار کوټه کې لویه جلسه او د راروانې میاشتي یعنی د اپرېل پر ۸ مه نېټه د لوی افغانستان د ژمي په پانڅت پېښور کې یوه لویه جلسه کېږي، د پاکستان په تاریخ کې په لومړۍ ځل په ۵۳ ښارونو کې په یوه ورځ لارښوونه او احتجاجونه وشول، زموږ غوښتنه دا وه چې د پاکستان حکومت دې د پښتون تحفظ موومنټ نیول شوي کارکوټي نه تکلوي، لکه سردار عارف وریر، ډاکټر شفیع مسعود او صادق اڅکزی دې

مظفور جستن

چې لاکه زه به د کپرو دکان راولېسم په مردورۍ کې بچت نشته یا څه یسې ما ورکړې او څه یا فرید الله ورته رالېږي وې، دوکان یې خلاص کړ، میاشت یې نه وه پوره شوې چې تورمخې راغلل، له ځان سره یې پوړې او مړی یې د نورو په اوږو کورته راغی محمد خان کاکا ډېر باغي قسابلې مشر او غېرې پښتون دی، بلکل لکه د مثال خان او ملالې یوسفزي پلارونه الله دې ډولو تر او پرو پښتو په سیمه کې سوله راوړي نوټ دغه لیکنه په نسني افغانستان اوویزې کې هم چاپ شوي ده

سره ورسول چې خلک پرې تل وياړي لکه چې د افغانستان مشهور شاعر گل پاچاه الفت افغانستان ته له ترکیې څخه د علامه سید جمال الدین افغان د جنازې د راوړنو پرمهال دغه علامه ته په خطاب کې څه به ویلي دی یې حساب څاڅکي توی په بحرورېښي له نکونو کړوونو یو گوهر شي میندې راوړي ډیر ژامن ډیر اولادونه یو یادوه یې افلاطون او سکندر شي ډیر پوهان ورته سرایت په شاکردی پانې او وطن پانې لوړ احساسات ډیر شاهان یې په تعظیم مخې نه کړ اخیستی دی او تل به یې یاد دکاډد پرمخ پانې پانې وي

ادب، تاریخ او فولکلور

پر توري کرښې، سپينې خبرې

دوهمه او وروستۍ برخه

حضور درلود، نو بیا تر څه پورې هېڅکله هم کوم لوري د اعتراض غږ پورته نه کړ، خو د ډېورنډ کرښې په باب له ۱۸۹۲م کال وروسته په ۱۸۹۸، ۱۹۰۵، ۱۹۱۹، ۱۹۲۱، ۱۹۳۰ کلونو او نورو وختونو کې څو ځله له هر افغان واکمن سره د بیا بیا تائید او تصدیق په باب خبرې شوي دي، دا د دې مانا ورکوي چې دا کرښه کومه طبیعي پوله نه وه او یوازې د بریتانوي هند او افغانستان د امیر د نفوذ یا اغېزې موقته ساحه په ګوته کوي.

سر ویلم کیر فرانس ټیلر وايي: «دا کرښه د قوم پېژندنې، جغرافیه او تګلارې له مخې یې منطقي بڼه لري. لویس دویري وايي: «دا د یوې مصنوعي کرښې لږ ټولو په انځور دی چې یوه کلنوري سیمه سره بلوي. د بریتانیا د کورنیو چارو پخوانی وزیر او بیا وروسته لومړی وزیر هربرت اسکوټ وايي: «دا فواین ټول ډیوال اوښ، ټولنیز عدالت او ټولنیز مفهوم تر پښو لاندې کوي. د افغانستان پر هر حکومت چې هر څومره فشار راغلی چې دا کرښه په

ډاکټر هېلمټون، چې ټول انګرېزان وو لیکوال ډېر داسې دلایل راوړي، چې امیر دا مهال سخت ناروغ د حافظې نوازې نه له لاسه ورکړې او د هېوکو په درد اخته و، هره دویمه څېره پرې بده لګېده. لیکوال دا پوښتنه مطرح کوي، په داسې حال کې چې امیر د خپل حاکمیت لپاره په کور دننه وړې وړې سردارۍ ځنډې کړې، د خپل حاکمیت ساحه یې پراخه کړه، څنگه دي ته حاضرېدلای شو چې د خپلې خاورې یوه برخه پر دې وېشي، همدغه پوښتنه یې چې د کتاب په پیل کې مطرح کړې وه، په وروسته برخو کې یې ورته مستدل ځوابونه ورکړي دي.

له هوکړه لیک وروسته حالت: لیکوال پر دې ټینګار کوي چې دا هوکړه لیک هېڅکله هم د پولو د تثبیت لپاره نه و برابر شوی، نه د انګرېزانو امپراتوري دا غوښتل او نه امیر، ځکه انګرېزان په دې پوهېدل چې د مصنوعي پولو جوړول او بیا د هغو ساتنه له حقوقي، پوځي او اقتصادي پلوه اسانه کار نه دی، په

له یو څخه یوه نیمه پېرې، ښځه لا انګرېزان شي نه منوجه وو، چې روسان به پر افغانستان يرغل کوي، نو ځکه څو د هند وایسرای جنرال لاورنس، د دې شونتیا په اړه، چې روسیه به پر افغانستان يرغل کوي، ځان په هند له رسوي، ویلي وو، پرېرېدې چې هغوی لوی ګامونه واخلي او وړاندې ولاړ شي، د ایلسن او اګوسون تر منځ ولوړې، پرېرېدې چې دوی خپله لاره ووېشي، د سختو هېوادونو پر لور، هغه هېوادونه چې منصف او زړور نفوس لري، چېرته چې به هر پیل کې یوه نه مابندونکي څنګه راځي، دوی مجبور دي چې مقاومت وکړي، هغوی به ډېر ځواک له لاسه ورکړي، بیا به له سترو پیاده وو، ماتو سپرو او له غیونو ډک ټوچي نظام سره څنګه هند ویلي ا.

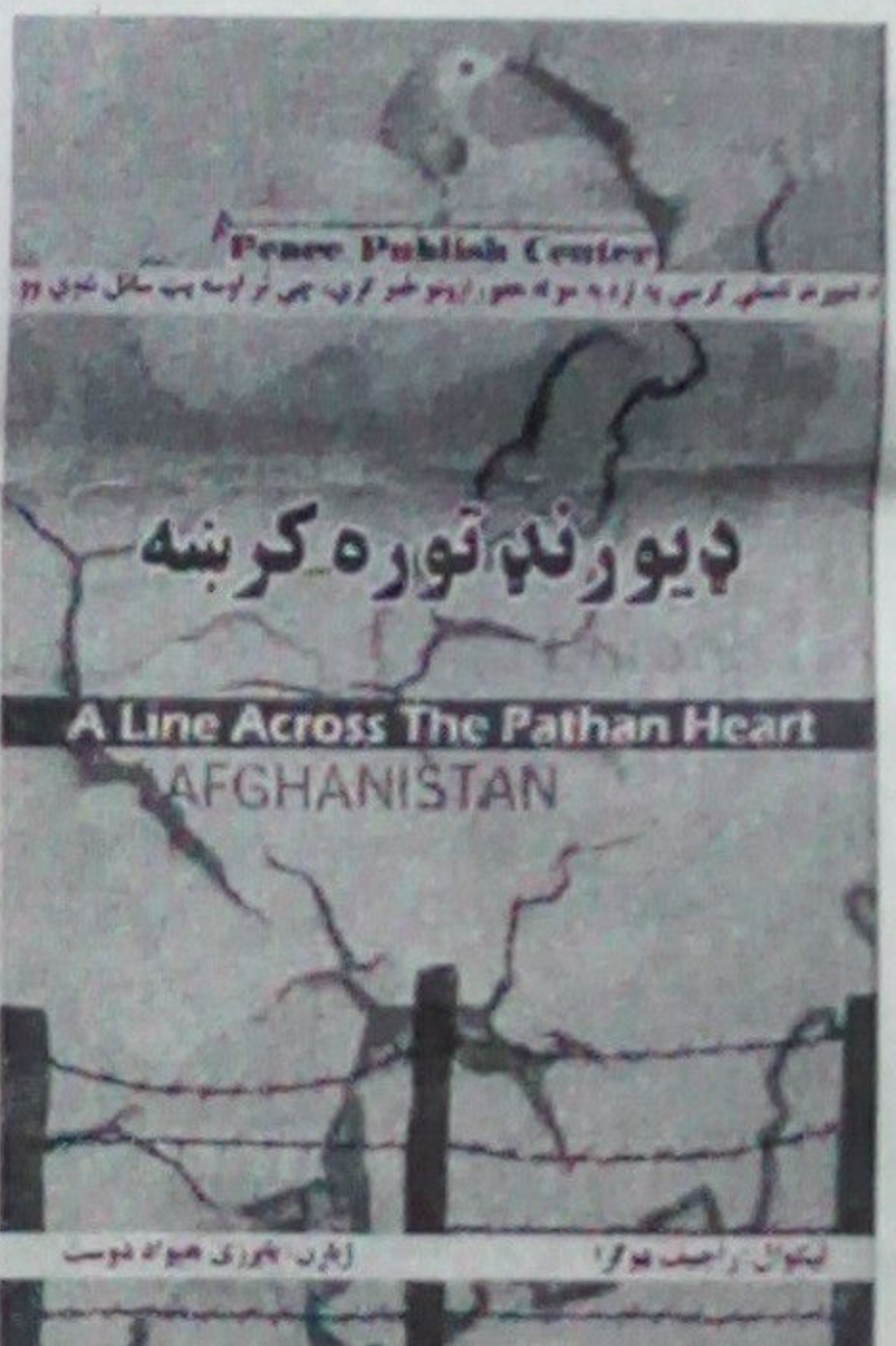
امریکایان، چې دلته په پیل کې په ډېر غرور راغلل اوس په څنډه کې نینتي دي، د پاکستان د نه مهار له امله له سختو ستونزو سره مخ دي او د ساتي امکان یې ډېر دی

لیکوال د نورو لیکوالو په شان «افغانستان د امپراتوریو هدير» کتلي ده.

ډیورنډ کرښه لیکوال په خپل اثر کې ګڼ شمېر داسې دلایل راوړي، چې د هغو له هر اړخیز تحلیل وروسته سړی دې نتیجه نه رسېدلای شي چې دا کرښه په چل، مهارت او یا هم د امیر د ناچورتیا په حالت کې پرې لاسلیک شوې ده. لاسلیک هم پر بل کاغذ شوی او اصلي متن امیر ته نه دی وړاندې شوی، تیمور ډیورنډ او امیر عبدالرحمن خان، چې دواړه په فارسي ژبه پوهېدل او له مخکښې لفظ سره سم متن باید په همدې ژبه ترتیب شوی وای، خو ډیورنډ امیر ته یوازې انګریزي متن ښکاره کړی، چې امیر پرې نه پوهېده او نه هم پر دې مهال له امیر سره د زیان او درېمګرې په توګه څوک موجود و، یوازې کس چې د پردې تر شا ناست و او یادښتونه یې اخیستل، هغه هم میر سلطان محمد خان و، چې په څنډه پنځایي او ویل کېږي چې د انګریزانو جاسوس هم و لیکوال د ډیورنډ د هوکړه لیک په برخه کې د ډېرو کسانو رول ډېر مهم ګڼي، چې یو انګریز جاسوس (سالتیزین) بل تیمور ډیورنډ او درېم

دلته مصدر ښودل شوی چې لازم فعلونه ترې اخیستل کېږي، خو زماني فصلونه یې له متعدي فعلونه سره ښودلې چې مصدر یې تصنیف دی

لومړی دا چې که چېرې په پښتو ژبه کې له یو مصدر څخه د بېلابېلو زمانو د فعلونو اخیسته کومه ځانګړې قاعده لري او د قاموس په لومړیو پاڼو کې د ګرامر په برخه کې تشریح شي، بیا یې په قاموس کې یوازې د مصدر پر مدخل بسنه هم کېدلای شي او یوازې له هغو مصدرونو سره چې اخیستل شوي فعلونه ولیکل شي چې ورڅخه د بېلابېلو زمانو د فعلونو اخیسته کومه قاعده ونه لري دوهم دا چې ولې یوازې دا درې حالت لیکل شوي حال دا چې له یو مصدر

دې تړون او ترې وروسته ټولو اسادو کې د نفوذ ساحه ذکر شوې ده، نه له بریتانوي هند سره د دې ځمکو د الحاق مسئله ده په دې برخه کې د انګریزانو د هغه وخت د لومړیو وزیرانو، ډیورنډو چارو وزیرانو، ځینو سفیرانو، پوځیانو او ژورنالستانو نظرونه هم د سند په توګه راوړي دي لیکوال وايي چې کله هم د تزارې روسیې او افغانانو تر منځ پولي تثبیت شوې او همدې انګریزانو په کې

کېنودل شي چې دوی مستقل هېواد غواړي او که بېرته له خپل پلرني هېواد افغانستان سره یو ځای کېږي او له پاکستان او هند سره خو د یو ځای کېدو خبره هېڅ مطرح نه وه

د پاکستان له جوړېدو سره سم افغان ډیپلوماټانو اووه ورځې په منواتر ډول په لندن کې د بریتانیا د بهرنیو چارو له وزارت سره خبرې وکړې او له خپلې خاورې سره یې د جلا شویو سیمو د بېرته الحاق غوښتنه وکړه انګریزانو

رسمیت وپېژني، چا ورته غاړه نه ده ایښې، ان د ډېرو کمزورو حکومتونو واکمنو هم دا کار نه دی کړی کله چې پاکستان د یوه لوی دولت په توګه ظهور کاوه، نه هغه یوه اوونۍ دمخه افغانستان بریتانوي هند ته په رسمي ډول احتیاج وکړ او په کې یې وویل چې له ډېورنډ کرښې اخوا د بریتانوي هند تر کنترول لاندې پښتو لپاره باید د ټولپوښتي ځانګړي صندوق

دې تړون او ترې وروسته ټولو اسادو کې د نفوذ ساحه ذکر شوې ده، نه له بریتانوي هند سره د دې ځمکو د الحاق مسئله ده په دې برخه کې د انګریزانو د هغه وخت د لومړیو وزیرانو، ډیورنډو چارو وزیرانو، ځینو سفیرانو، پوځیانو او ژورنالستانو نظرونه هم د سند په توګه راوړي دي

دې تړون او ترې وروسته ټولو اسادو کې د نفوذ ساحه ذکر شوې ده، نه له بریتانوي هند سره د دې ځمکو د الحاق مسئله ده په دې برخه کې د انګریزانو د هغه وخت د لومړیو وزیرانو، ډیورنډو چارو وزیرانو، ځینو سفیرانو، پوځیانو او ژورنالستانو نظرونه هم د سند په توګه راوړي دي

وویل چې پاکستان د بریتانیا ځایناستی دی، افغانانو ورته وویل چې پاکستان خو له هند څخه راځيلا شوی، نه دا چې هند له پاکستانه راځيلا شوی، خو که ستاسو ځایناستی وی، نو باید هغه ستاسو وارث هم وي او ستاسې پورونه هم پرې کړي، اوس خو د بریتانیا پورونه هندوستان پرې کړي، نه پاکستان افغانستان به ملګرو ملتونو کې د پاکستان د غړیتوب پر غوښتنه هم اعتراض وکړ، ملګرو ملتونو په پیل کې ځکه د پاکستان غړیتوب ونه مانه چې هند د چا وارث نه و، پاکستان ته یې وویل چې تاسو د یوه نوي دولت په توګه غړیتوب ترلاسه کولای شئ، خو نه د کوم بل دولت د وارث په توګه، نو ځوک چې د یو چا د وارثت دصوه له لاسه ورکړي، له هغه سره د کوم تړون په باب ولې بحث ونئ؟ لیکوال وايي چې د افغانانو له فطري ډېلوامی سره سره بیا هم د پښتو برخیک د پاکستان لاس ته پرېوت دی په دې برخه کې د ټولو هغو اشخاصو او حکومتونو نومونه اخلي چې په دې سلسله کې

ګرم دي، لکه جواهر لعل نهرو، اولف کابرو، حجاج میرزا، لیاقت علی خان، د بریتانیا حکومت او نور...

د ډیورنډ عمیري هل لارې لیکوال خپل اثر له یوه هدفین مسرد پیل کړی او پر یوه هدفین او هیله من بهیر یې پای ته رسولی دی لیکوال د یوې نتیجې په توګه وايي چې د افغان عمیري د دویم اړوندوالي یو اساسي علت ډیورنډ کرښه ده، که چېرې دا کرښه نه وای افغانستان به د لویې لویې ډګر نه وای په افغانستان کې نه جګړې نه وای، افراطیت به نه وای، د روسانو او امریکانو بربولو ته به زمينه نه برابريده او د سړي ګڼ شمیر هېوادونه به د افغانستان په کرښه کې نه راټاله کېدل، دی وايي چې په سیمه کې پاکستان هغه نوی هېواد دی چې له پیله یې د ځمکنیو سرتیري درلودل، دی وايي کوم ظلمونه چې پاکستانی پوځیانو پر پښتو کړي، هېڅ برغلګر نه دي ترسره کړي، لیکوال دا ادعا تائوتی چې پاکستان د ځمکنیو شوق لري، د هند او افغانستان پراخې ځمکې یې لاندې کړې دي، بیا وايي: «تر هغه پورې چې پاکستان له ځمکنی پلوه مهار او راکم نه شي، په دې منطقه کې طبیعي ثبات نه راځي، دی د پېړیو

کې پاکستان هغه نوی هېواد دی چې له پیله یې د ځمکنیو سرتیري درلودل، دی وايي کوم ظلمونه چې پاکستانی پوځیانو پر پښتو کړي، هېڅ برغلګر نه دي ترسره کړي، لیکوال دا ادعا تائوتی چې پاکستان د ځمکنیو شوق لري، د هند او افغانستان پراخې ځمکې یې لاندې کړې دي، بیا وايي: «تر هغه پورې چې پاکستان له ځمکنی پلوه مهار او راکم نه شي، په دې منطقه کې طبیعي ثبات نه راځي، دی د پېړیو

لېکلو لېر کړی وی او څومره تنخواوي به یې اخیستي وی، خو سوه جاپنکې جای او څومره پناسې به یې چپچلې وي، خو د دې په بدل کې یې داسې څه هېوادوالو ته وړاندې کړي چې له لومړۍ پاڼې څخه نیولې تر وروستۍ پورې

له هر راز غلطیو څخه ډک یو پښتو تشریحي قاموس نه، بلکې د یو نیمګړي ځای دایرةالمعارف سربېره، د پښتو ژبې د ګردودونو او بېلابېلو ژبو همایزه داسې قاموس دی چې د پښتو ژبې د لاکمزورولو لپاره ډېر اغېزمن دی او کار اخیستونکي یې نه یوازې سړي، بلکې سزېدل هم شي. هېله لاسم چسې لسوی پښتو تشریحي قاموس دغې ستونزې او تېروتنې ونه لري

پوهاند اسمیل یون

په اوردو کې، آمو، او اباسین، د افغانو طبیعي پولې بولي او له نړۍ څخه غوښته کوي چې د دې هدف لپاره له افغانو سره ودېرې دی په دې برخه کې د بریتانویانو ډېر اعتراضات هم یادوي، لکه یو بریتانوي جنرال سرجمر کورټون چې ویلي وو: «د یو امپراتوري طبیعي پوله اباسین دی چې بل څوک یې د نیولو جرئت هم نه شي کولای»، لیکوال وايي د خاورې همدې پلټون افغانستان کمزوری ساتلی او له شي کولای په سیمه ییزه او نړیواله کچه خپل حقوق ترلاسه کړي دی په دې سطر دی چې ډیوال زېږوځوګونه په اوسني شکل نه پاتې کېږي، امریکا ورځ تر بلې پخوانی زور او ځواک له لاسه ورکوي، چین او روسیه په سیمه ییزه او نړیواله کچه د دوو نویو زېږوځوګونو په توګه راڅرګندېږي لیکوال په دې خبره هم حواشې

نکازه کوي چې د پښتنو په باب په جبهه د دوی نه خوا ډېر کم اتار لیکل شوي او هغه هم اکثره بېرته له منځه تللي دي او د بهرنیو نه خوا چې کوم اتار لیکل شوي، اکثره یې فتنر شوي او د هغو ډګټو انځورونه کوي

راجیف ډوګرا د طالبانو پر وړاندې له امریکا سره د پاکستان شرکت صادقانه نه بولي او دا د امریکا یوه غټ تېروتنه ګڼي چې پاکستان ته د یو ستراتیژیک ملګري په سترګه کوري، لیکوال امریکا ته یادونه کوي چې پاکستان له امریکا سره کېدو هغه لوبه کوي چې له پخواني شوروي اتحاد سره یې کړې وه د پاکستان پوځیان په دې نظر دي چې مور د پرې یو ستر زېږوځوګ دلته مات کړی او اوس د بل ستر زېږوځوګ بوبت دی لیکوال د افغانستان د حقوقي داعیې لپاره

ټول مستدل دلایل راوړي، د هغو په پای کې د خپلو خبرو د نچور په توګه د دې یادونه کوي چې د دې ټولو دلایلو بریا هله ممکنه ده چې یو قوي او غښتلی افغانستان جوړ شي او د قوی او غښتلي افغانستان جوړېدل بیا هغه وخت ممکن دي چې ډیورنډ کرښه له منځه لاړه شي او افغانستان خپلو طبیعي پولو ته ورسیږي

لېکلو لېر کړی وی او څومره تنخواوي به یې اخیستي وی، خو سوه جاپنکې جای او څومره پناسې به یې چپچلې وي، خو د دې په بدل کې یې داسې څه هېوادوالو ته وړاندې کړي چې له لومړۍ پاڼې څخه نیولې تر وروستۍ پورې

له هر راز غلطیو څخه ډک یو پښتو تشریحي قاموس نه، بلکې د یو نیمګړي ځای دایرةالمعارف سربېره، د پښتو ژبې د ګردودونو او بېلابېلو ژبو همایزه داسې قاموس دی چې د پښتو ژبې د لاکمزورولو لپاره ډېر اغېزمن دی او کار اخیستونکي یې نه یوازې سړي، بلکې سزېدل هم شي. هېله لاسم چسې لسوی پښتو تشریحي قاموس دغې ستونزې او تېروتنې ونه لري

مکتی بر کتاب چاپ شده (دري افغاني)

زبان از بدو پیدایش خود وسیله الفهاف و تفهیم درین انسان ها و جوامع بشری بوده ، لیکن تمام زبان های جهان همزمان یکسان نبوده وروزی همرفته نظریه مهاجرت ها از قدیم بشریه مناطق و جغرافیای دیگری نقل مکان گردیده که به این اساس تنوع و تغییرات در زبان ها بوجود آمده است ودرپهلوی این تغییرات با گذشت زمان درقالب هرزبان لهجه های متفاوت نیزوجود آمده است . درجهان امروزی درحدود هزاران زبان با تکلم کاملاً متفاوت وجود دارد که برعلاوه تفاوت تکلم به رسم الخط های جداگانه نیزتجزیرمیگردد رسم الخط عربی ، انگلیسی ، روسی و چینیایی رسم الخط های معروف جهان میباشد ، ناگفته نباید گذشت که در داخل رسم الخط های که در فوق از آن تذکر به عمل آمد صد ها زبان معروف جهان شامل میباشد که از جمله یکی زبان : دری افغانی

دری افغانی

میباشد که به رسم الخط عربی تحریرمیگردد و از قدیم ایام در مناطق آسیایی مرکزی به آن تکلم میشد و نیزمادریان فارسی ایران کنونی وتاحکی ماورا النهرمیباشد فی الجمله زبان دری از زمان آریایی ها درافغانستان، ایران و ماورا النهرمتکلمین زیادی داشت ویکن زبان باستانی است ، به هرصورت درمورد چگونگی زبان دری ، به جستجو گردآوری ومقدمه محترم مصطفی «ممرزی» کتابی بنام :دری افغانی ، تهیه وترتیب گردیده که درآن در ۲۷ عنوان و ۲۲۲ صفحه پیشینه و تمام سرگذشت زبان دری تسجیل گردیده است که به اندازه کافی درمورد زبان دری افغانی آموزنده میباشد ، درس کتاب زبان دری افغانی از زبان فارسی کنونی یک زبان کاملاً جدا و مستقل قلمداد گردیده و اطلاق نام فارسی به دری بکنه غلط محض خواننده شده است زیرا ایرانیان که دایم خودرا در تمام مسایل آقاییون معرفی میدارند زبان دری محفوظ میباشد

میباشد که در دهه های هفتاد و هشاد خورشیدی جنگ های خانانسانور و گسترش اختلافات عمیق زبانی و قومی باعث شد تا دری زبانان افغانستان ناآگاهانه فارسی زده شوند و پیوندی به آن حشر دهند این برنامه نسوذی فرهنگی نه تنها اصالت زبان مارا خدشه داز میازد بلکه آینده گان مارا نیز در سرگردانی و بی هویتی قرار میدهند و نسل های آینده افغانستان نمی توانند با وضاحت و استدلال از داشته های فرهنگی و زبانی خویش به دفاع بپردازند کتاب سودمند دری افغانی یا پیشینه ومقال زبان دری که به اهتمام مصطفی عمرزی به زورچاپ آراسته شده در حقیقت تحقیق گسترده بالای اصالت زبان دری افغانی میباشد این کتاب که توسط محترم عمرزی کمپوز و دیزاین نیز گردیده در مطبعه اسد دانش به تیراژ یک هزار جلد چاپ گردیده که حق نشر آن نیز برای ناشر محفوظ میباشد

په لویو جرگو کې د افغان ښځو ونډه

د افغانستان په سیاسي بېسټر کې د ښځو گډون ډېرې هڅې او وینې لري او تر دې مهاله هېڅکله د افغان ښځو گډون د دوی د واقعي نفوس په تناسب په سیاسي بېسټر کې په نظر کې نه دی نیول شوی او افغان ټولنه یوه نارینه سالاره ټولنه گڼل کېږي د افغانستان په تېر تاریخ کې له افغان ښځو سره دوه ډوله چلند شوی په دې ډول چې یو شمېر حاکمانو او سیاسي رژیمونو افغان ښځو ته په سیاسي بېسټر کې سمبولیک استازیتوب ورکړي او د ښځو د حقوقو ځینې برخې یې په رسمیت پېژندلي دي د ښځو کټگورۍ حاکمانو د ښځو حقونو ته درناوي څرگند کړي او د دوی حضور په سیاسي صحنه او لویو جرگو کې ضروري گڼي، خو د دې برعکس د افغانستان هغو حاکمانو، تنظیمونو، حتی ډلو، رژیمونو، یا خوځښتونو د هېواد په سیاسي بېسټر او لویو مجلسونو کې افغان ښځې په جوړلنه توگه له سیاسي او ټولنیزو حقونو څخه بې برخې کړې چې دغه راز حقوق په رسمیت نه پېژني او د مختلفو دلائلو له مخې یې افغان ښځې په سیاسي محاذونو کې له برخې اخیستلو څخه محرومې کړې دي د لومړۍ کټگورۍ د مشرانو او رژیمونو له خوا د افغانستان په

استازیتوب د څرگندولو په موخه یې هڅوي ته په لویو جرگو کې برخه ودرکول یو دودگر خولی چې په دې لیکنه کې به یې یادونه وشي د غازي امان الله خان د وخت لویه جرگه

د غازي امان الله خان دوکمني پرمهال لویه جرگه چې په ۱۳۰۱ هجري لمریز کال یې د افغانستان د عالیه دولت د اساسي نظامي په نامه د افغانستان د دولت لومړنۍ اساسي قانون تصویب کړ، د وخت د پاچاه اعلیحضرت غازي امان الله خان د مړینې ملګري لویا په گډون یو شمېر ښځو هم د همدې جرګې د غړو په توګه په کې گډون کړی وو او د دې جرګې د ټولو غړو شمېر ۱۰۰۰ ته وو

بښت پکې گډون کړي و، چې ۲ یې د مشورتي کمیسیون د غړو په توګه او ۲ یې د استازي غړو له جملې څخه وې

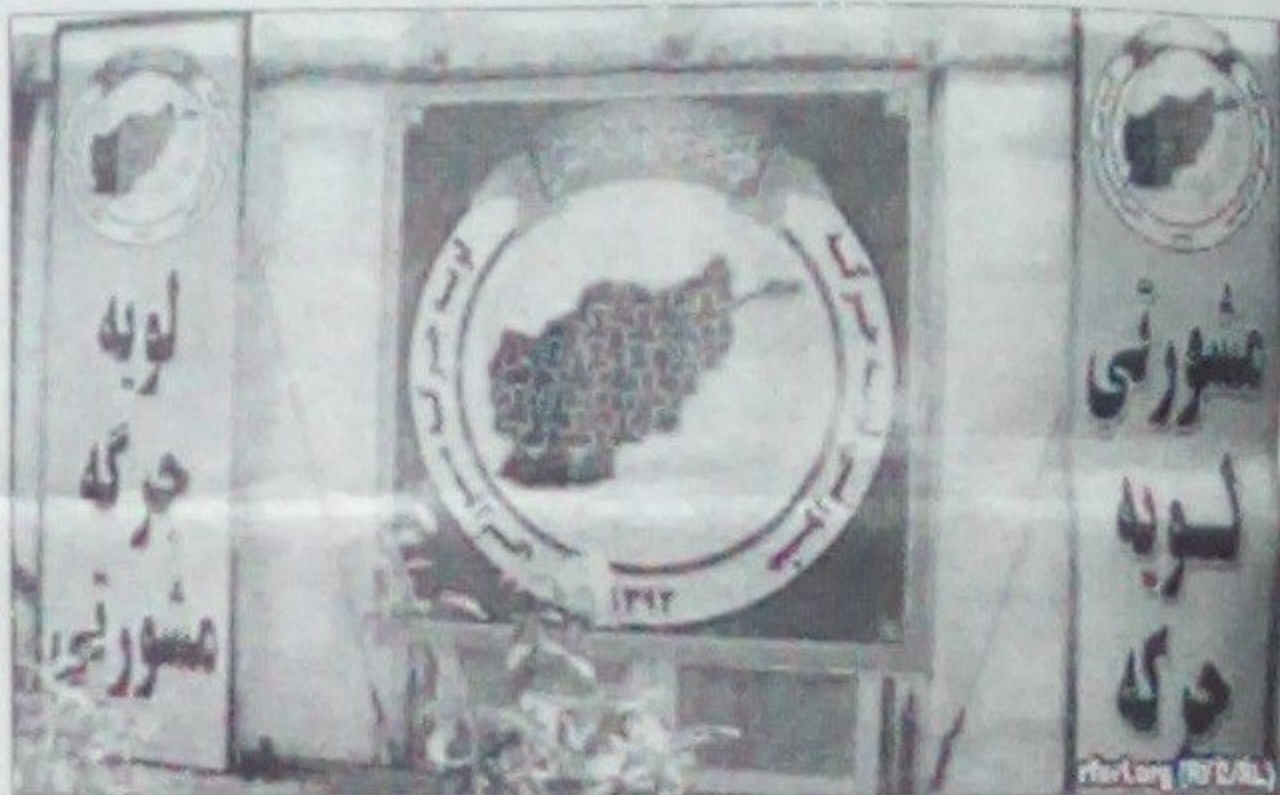
د محمد داود خان د وخت لویه جرگه:

د افغانستان د لومړني جمهور رئیس شهید سردار محمد داود خان د واکمنۍ پر مهال او د جمهوري رژیم په لویه جرگه کې ۱۲ ښځو گډون درلود دغه جرگه چې په ۱۳۵۵ هجري لمریز کال جوړه شوې وه، د ټولو غړو شمېر یې ۳۶۹ نه وو او سردار محمد داود خان یې د جمهور رئیس په توګه نایب کړ

د بزرگ کارمل او نجیب الله د وخت لویې جرګې: هغه لویې جرګې چې په ۱۳۶۴، ۱۳۶۷ او ۱۳۶۸ کلونو کې د سړک کارمل او ډاکټر نجیب الله د واکمنۍ پر مهال جوړې شوې دي، د آغلي لویا پر لیکتا په وینا په یادو جرگو کې د ښځو حضور فعال وو او د غړو یوه برخه یې ښځې وو ښکېلوله باید وویل شي چې آغلي لویا پر لیکتا هم مهال د افغانستان د خلق دیموکراتیک ګوند په ښځینه څانګه کې یوه فعاله

جرګې لمریز کال جوړه شوې وه، د ټولو غړو شمېر یې ۳۶۹ نه وو او سردار محمد داود خان یې د جمهور رئیس په توګه نایب کړ

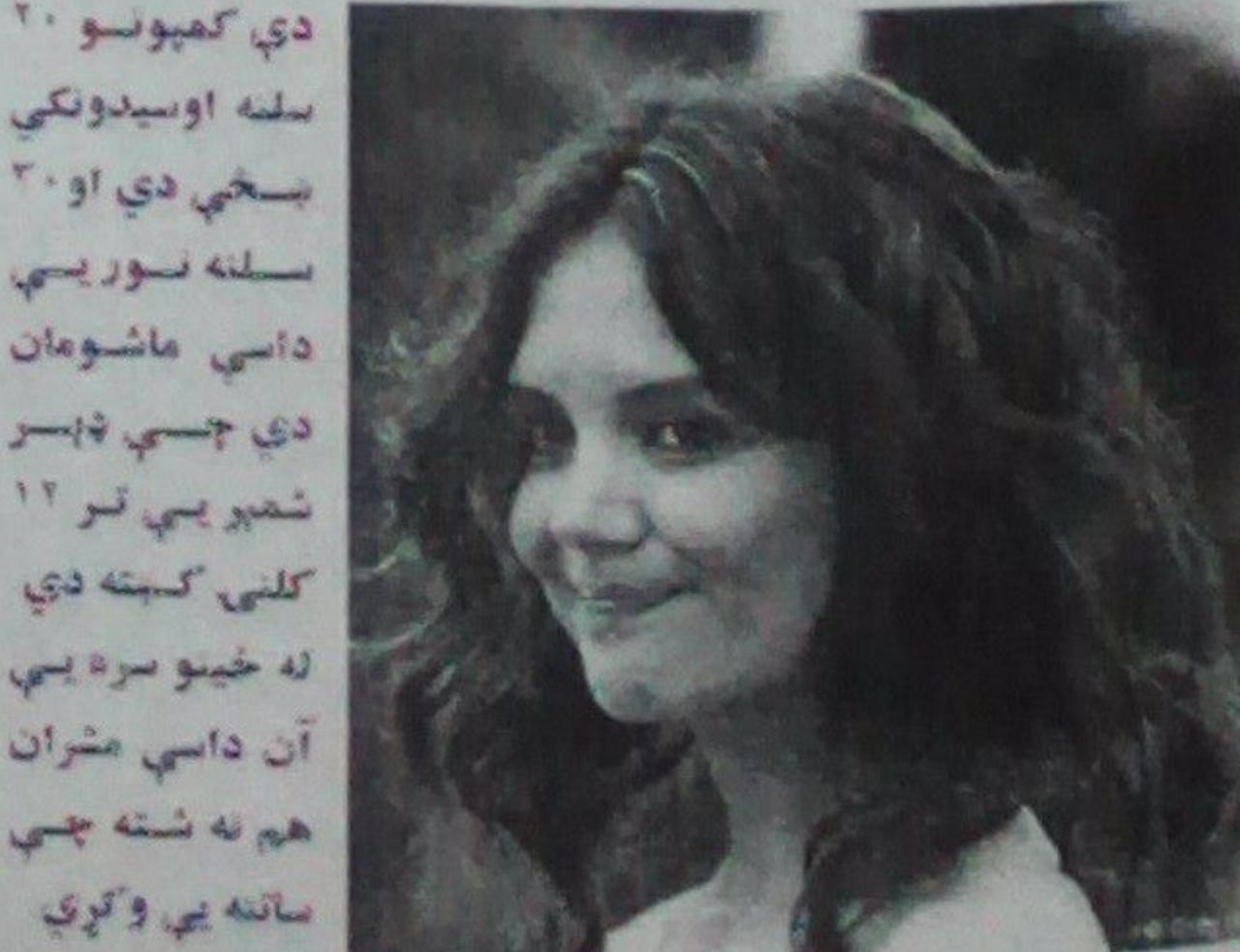
د بزرگ کارمل او نجیب الله د وخت لویې جرګې: هغه لویې جرګې چې په ۱۳۶۴، ۱۳۶۷ او ۱۳۶۸ کلونو کې د سړک کارمل او ډاکټر نجیب الله د واکمنۍ پر مهال جوړې شوې دي، د آغلي لویا پر لیکتا په وینا په یادو جرگو کې د ښځو حضور فعال وو او د غړو یوه برخه یې ښځې وو ښکېلوله باید وویل شي چې آغلي لویا پر لیکتا هم مهال د افغانستان د خلق دیموکراتیک ګوند په ښځینه څانګه کې یوه فعاله

سیاسي بېسټر او په ځانګړې توګه لویو جرگو کې د مړمنو د سمبولیک په ۱۳۶۳ کال کې چې د وخت د

د هالیوود ستورې د مهاجرو په کمپ کې یوه اوونۍ تېره کړې

د هالیوود امریکایي ستورې کټي هولمز، له خپلې ۱۲ کلنې لور سوري، سره یوه اوونۍ د یونان په لیسوس ټاپو کې د مهاجرو په موریا کمپ کې تېره کړې ده همدا اوس د یونان په ټاپوګانو کې په زرګونو پناه غوښتونکي اوسېږي هولمز د شپې په ورځ پر خپلې استاګرام پاڼې باندې ولیکل «زه له دې کبله غندویه یم چې له دې ایزناکونو ښځو سره د آشنایي او ګټه کار تجربه ولرم دې وویل دغه ښځې چې په بیلابیلو پروژو کې یې ورسره همکاري کړې، پرې ډېرې ګرانې دي هولمز لیکلې: «د هغوی د مقاومت ځواک بسټیز او انهام بڅښوونکی دی دغسې امریکایي هنرمندې پر خپلې استاګرام پاڼې باندې د سوریې دې کمیونو ۲۰ سلنه اوسیدونکي ښځې دي او ۳۰ سلنه نور یې داسې ماشومان دي چې ډېر کلنې ستر یې تر ۱۲ کلنې کښته دي له ځینو سره یې آن داسې مشران هم نه شته چې ساتنه یې وکړي

ډل اغا احمدی

غږې وه دغه خبره د یې یې راپېو د پښتو او فارسي خبرونو په آرشیف کې ثبت ده

د مجاهدینو او طالبانو د وخت غونډې: د اهل حل و عشر د غونډې په شمول هغه شمېر دیني او ټولنيزي غونډې چې تر مختلفو نومونو او عنوانونو لاندې له ۱۳۵۸ کال څخه تر ۱۳۸۰ هجري لمریز کال پورې مجاهدینو او یا طالبانو د هېواد د نه یا بهر جوړې کړې دي، د لویې جرګې نوم نه دی ورکړ شوی او په هغو کې د ښځې وو دگډون اندازه صفر وه همدارنګه واک ته له رسېدو څخه د مخه د مجاهدینو د تنظیمونو په هر ډول سیاسي، تعلیمي، اجتماعي او هراړخیزو فعالیتونو کې د ښځې وو د گډون اندازه صفر وه او د افغان ښځو حضور ته یې په خپلو فعالیتونو کې هېڅ ډول ځای نه و، ورکړی کله چې په ۱۳۷۱ هجري لمریز کال په کابل کې د ارواښاد حضرت صفت الله محدودې او شهید برهان الدین رباني په مشرۍ د اسلامي دولت په نامه د مجاهدینو د ځینو ډلو واکمني پیل شوه نو ورسره سم په کابل او ځینو ولایتونو کې د جهاني تنظیمونو جنسختي کورنیو جګړو روړ و بسو،

چې بیا هم ښځې ونه د هېواد په سیاسي او اجتماعي مقام کې مناسب ځای نه و، له سیاسي او ټولنيزو چارو څخه محرومې شوې په روانو چارو کې یې د حضور او مخکنګ برخه ډېر شوه غالبانو هېڅ ځینو لیکو او فعالیتونو کې د ښځې وو د حضور لپاره هېڅ ځای نه درلود او کله چې په ۱۳۷۵ هجري لمریز کال د ملا محمد عمر په مشرانه د طالبانو د اسلامي امارت واکمني په کابل کې پیل شوه نو ورسره سم یې نه ټولو دولتي او تعلیمي ادارو څخه د ښځې کارمندانو سوونکو، محصلینو او زده کوونکو حضور په

۱۳۸۱ کال په کابل کې جوړه شوه ۵۰۰ غړي یې درلودل چې ۱۰۰ یا ۲۰ سلنه یې ښځې غړو ښکېلول

۳ د افغانستان او پاکستان تر منځ د امن سیمه ییزه جرگه چې په ۱۳۸۴ هجري لمریز کال په کابل کې د لویې جرګې په جیمه کې جوړه شوې وه، له افغانستان او پاکستان څخه ۷۰۰ غړو گډون په کې کړی وو، چې د دواړو هېوادونو په غړو کې یو شمېر ښځې غړې هم وې

۴ د سولې ملي مشورتي جرگه چې په ۱۳۸۹ هجري لمریز کال په کابل کې د لویې جرګې په جیمه کې جوړه شوې وه ۱۲۰۰ کسانو گډون په کې

په لغمان کې په نوي رنگ دودیزه پسرلنۍ مشاعره

دې د احساساتو پر ځای هیرت ته نومېږنو و ورکړي د لغمان والي د مشاعرو او دغه شان ادبي محفلونو پر ارزښت وغږېد ده وویل چې دا ټولنيزو چارو کې د ولسمشرۍ ماڼۍ سلاکار لعل پاچاه ازمون، دمهنترلام سازوال تلیف الله الکوری، گڼ شمېر چارواکي او

ترڅنګ، د مشاعرې درنځ او ټول چاپېریال په مصنوعی راتلونو سینګار و د مینه والو گڼې ګونې او ازدحام، د مشاعرې کیفیت لا پسي زیات کړی و له کابل، خوست، غزني، ننگرهار، کونړ، میدان وردګو، لوگر او نورو ولایتونو څخه د راغلیو نوموتو شاعرانو په شتون کې، ماڼیام مهال مشاعره پیل شوه د لغمان والي محمد آصف تنګ، مرستیال والي شهزاده مخلو میسار، په علمی او

سلگونه شاعران، فرهنگ پال او د شعر او ادب مېسوال د مشاعرې برخه وال وو غونډې ته د پیل په څېر کې، د اطلاعاتو او فرهنگ رئیس فیضان الله پټان وویل چې سړنۍ مشاعره له نورو څخه له جلا خوندنه برخمنه څخه ده، چې هم په کې د شاعرانو او مینه والو شمېر ډېر دی او هم په کې کلي لحاظ هنري ماڼیام ډېر لږ ټولنو شاعرانو غږ وکړ چې په اشعارو کې

او دې ته ورته مشاعرې له یوې خوا د ادب د مینه والو ذوق ورڅوړوي او له بلې خوا د فکري رویتیا او د عامه اداسانو د تنویر لپاره یې وسیلې دي د مشاعرې لومړی شعر نوموتې شاعر، ذین الدین حقیار ووایه ورپسې، د پردې تر شا د برمي موسیقۍ په بدرگه، گڼ شاعران سنج ته راغلل او خپل نظمونه، غزلې او نور اشعار یې د دکلمې او ترنم په ډول پرله پسې وړاندې

کړي وو، چې ۲۰۰ غړي یې ښځې وو دگډون ونډه ۲۴ سلنه

۵ عمومي لویه جرگه چې په ۱۳۹۰ کال کې جوړه شوې وه، له ټول هېواد څخه ۲۳۰۰ کسانو گډون په کې کړی وو چې ۱۸ سلنه یې ښځې غړو ښکېلوه

۶ مشورتي لویه جرگه چې په ۱۳۹۲ هجري لمریز کال په کابل کې د لویې جرګې په تالار کې جوړه شوې وه، د غړو شمېر یې ۲۱۰۰ ته وو چې ۴۰۰ نه غړي یې ښځې وې

په ملي بنسټونو کې د افغان ښځو ونډې: ضروري ده، چې په دې ځای کې یو شمېر هغه سلنې یادې شي چې له ۱۳۸۱ هجري لمریز کال وروسته د لویو جرگو په شمول په ځینو ملي نهادونو کې د افغان ښځو دگډون لپاره په نظر کې نیول شوي دي لکه ۱ په بېړنۍ لویه جرگه کې د ښځې وو دگډون ونډه ۲۷ سلنه ۲ د اساسي قانون په لویه جرگه کې د

۱۰ د روغتیا په سکتور کې د ښځې وو دگډون ونډه ۲۴ سلنه

۱۱ د امنیت په سکتور کې د ښځې وو دگډون ونډه ۵ سلنه

۱۲ د عدلي او قضایي چارو په سکتور کې د ښځې وو دگډون ونډه ۱۰ سلنه

۱۳ زده کوونکو د سکتور په برخه کې د ښځې وو دگډون ونډه ۳۷ سلنه

۱۴ د ښوونکو د سکتور په برخه کې د ښځې وو دگډون ونډه ۲۸ سلنه

۱۵ د محصلینو د سکتور په برخه کې د ښځې وو دگډون ونډه ۱۸ سلنه

۱۶ د پوهنتون د استادانو په برخه کې د ښځې وو دگډون ونډه ۱۵ سلنه

د افغانستان د سرشمېرنې د ملي ادارې د معلوماتو پر اساس د ملګري خدمتونو شاوخوا ۴۰۰ زره کارکوونکو له ډلې څخه ۹۰ زره یې ښځې دي او په ۱۳۹۷ هجري لمریز کال کې په ملګرو ملتونو کې د

افغانستان دایمي استازې هم ښځه پاكل شوې ده

اخځلیکونه

۱ رزان افغان در ده سال گذشته، لیکنه د افغانستان د رسو مرکز

۲ د افغانستان د احصایې مرکزي اداره، د ۱۳۹۷ هجري لمریز کال راپور

۳ افغان، ښکلا، د حامد کرزي په دوره کې د ښځو پرمختګ، لیکنه، ټول افغان ویب پاڼه.

۴ د ښځو چارو وزارت، بریښنا پاڼه.

۵ د ملګرو ملتونو د یونیم راپور

۶ یې یې سي راپور، د پښتو او فارسي خبرونو ویب پاڼې

ترنومونه یې کول او ناستو مینه والو به په خوند او چکچکو بدرگه کول، خو چې مشاعره ختمه شوه، معنایي نه وه، چې دا رنگین ماڼیام دې هم پای ته ورسېږي همدا چې محلي مشهور سندرغاړي پاچا خان پر سنج رابکاره شو، د مینه والو چکچکې شوې او د برم او رومان یوه نوې برخه پیل شوه خان گڼې محلي سندرې وویلې او د ضلېي، ازمونې او رباب په سر او تال کې یې د ملنګ حان، محمدنوربان او حیخان استاد شعرونو ته سادګانې ورکړې د شپې شاوخوا ۱۲ بجې دا هر څه پای ته ورسېدل، خو مېلمو او کورنیو له دې هنري ماڼیامه خوند واخیست چې په زړه پورې خاطرې ښه ښه یې ترسره

ډېره د هیردو نه وي سمور لغمان پسرلنۍ مشاعره یوه دودیزه مشاعره ده، چې هر کال د اطلاعاتو او فرهنگ ریاست له لوري، د دې ولایت د فرهنگیانو او مدني فعالانو په همکاري، جوړېږي او د نورو ولایتونو له دودیزو مېلو او مشاعرو سره یې ښکاره توپيرونه دا دی، چې هم فرهنگي نوع لري او هم یې فنکارې او هنرمنان

ځانګړی دی نظر افغان

د سپورټ نړۍ

د سپورټ نړۍ

په افغانستان کې په نوي بڼه کرېکټ پیلېږي

د افغانستان د کرېکټ د ملي لوبډلې د لیکه جنک نوب اچوونکي حمید حسن په همکارۍ په افغانستان کې د تل اوریو سیالیو لیک په نوي طرز او بڼه جوړېږي. دغه لیک چې د نوي بڼه لوبو لوبونکو مختلف وي، په دې کې به هر لوبډله اته لوبغاړي لري، تل اوریو نه یې وي، خو هر څل په پنځه توپه وي، په یو وایډ بوه منډه، خو په دویم وایډ

«Last man stand» یعنې توپ به درې منډې حسابېږي، همدا وروستي لوبغاړي لوبېږي. نوم ورکړې ډول که په وروستي توپ شپږمه شوی، د افغانستان له کرېکټ سره ووهل شي هغه به ۱۲ منډې او نورو بوردونو څخه یې د جوړېدو حسابېږي په دې لیک کې به جواز ترلاسه کړي او ډېر ژر به پیل وروستي یواري پاتې لوبغاړي (Last man) هم یوه بڼه کولای شي ددغه لیک اصول او قوانین به

د افغانستان د ملي لوبډلې لیکه او سوکه توپ اچوونکي راشد خان په لیک باش لیک کې د خپلې لوبډلې، اډلډ سټرايکرز له خوا په پرله پسې ډول په دویم وار له لوبو ارزښتناک لوبغاړي ټاکل شوی د اډلډ سټرايکرز لوبډلې پر خپله لوبډله پاته د راشد خان غوره وېکټو اخیستلو ویدېو خبره

کړې او ویلي یې دي چې راشد خان د یادي لوبډلې د ۲۰۱۸ مارکي ویلي، نوموړي کاپټن

دا یو څرگند حقیقت دی چې سپورټ د بدن د روغتیا لپاره هغه پوره اوله اهمیت ځکه وځای ده چې په وینا ډول د انسان روحي، اوجسني سلامتیا پرې تاثیرېږي،

نویسه همدې خاطر ددې لپاره چې ورزشکاران ښه وپېژني هره یو یو یو مختلفو رشتو کې د دوی لپاره لوبه بڼه ددې لپاره لوبه یې چې د خپل هېواد او ځان په ګټه نه تمرین وکړي او یا هم د کوم بل هېواد د لوبغاړو په وړاندې د سیالۍ په ګټه کې وروسته پاتې نه شي، لږېوالې ورزشي سیالۍ د هېوادونو ترمنځ نهایت لورې او نړیوال اهمیت او ارزښت لري، ځکه ټولنې، د رسنیو له لارې خبرېږي او په میلیونونو کسان یې تماشا کوي، کټولني یې په لوړه کچه نازول کېږي او باپولنې لا ډېر تمرین ته هڅول کېږي، خو په حقیقت کې ورزش ددو موخو لومړی د ښارۍ د ښوونې کورنۍ، ښې روغتیا، روحي او ذهني تسکین، د هغه په ملي او نړیوالو ورزشي سیالیو کې د ګټور او ښو څلېدو په موخه ترسره کېږي. موږ د ورزش علمي جسمي او روحي ګټو په اړه د هېواد د سپورټ له لیکه ترسره او مرسي ساغلي، محمد طارق (سلي)، سره مرکه کړې چې ستاسې پام یې ونیسئ نو را ږو، د ستر په وینا پخوا به هېوادونو له

محمد نبي د ډیویلیټرز په ګډون لوبه کې څلور وېکټې واخیستې

د هند په غوره نیک کې د حیدر اباد او بنگلور لوبډلو ترمنځ په سیالی کې محمد نبي چې د آی پی ایل په ډولسم پړاو سیالیو کې یې لومړۍ لوبه کوله د آی پی ډیویلیټرز سټري وېکټې په شمېر څلور وېکټې واخیستې. په دې سیالی کې چې لومړۍ لوبډله د راشد او سي لوبډلې واکړه، جوني بیرستو او ډیویس واکړه په زده پورې لوبه نندارې نه وړاندې کړه دواړو لوبغاړو سلېري ووهلي او سیالی لوبډلې یې په ټاکلو ٢٠ اوزونو کې ٢٢٠ منډې هدف وټاکه په خوات کې د بنگلور لوبډلې غوښتل چېک پیل وکړي، خو محمد نبي د خپل لومړي څل په وروستي توپ وېکټه واخیسته. د دویم وار په لومړي توپ

دې د یادوني وړ ده، چې دغه لیک به د نړۍ په ١٢ نورو هېوادونو کې هم وشی، خو ټاکل شوي چې په افغانستان کې به یې لومړۍ سیالی د راتلونکي جون میاشتې پر مهال ونی.

سره یې په ٣ اوزونو کې د ١١ منډو په بدل کې ٧ وېکټې واخیستې، یو لوبغاړي یې رن اوپ کړ او بل یې سیم مین شو د بنگلور لوبډلې د ستر هدف نیولو په خوات کې د

له خوا زياتې ٣٧ منډې ګراندهومي نوموړي د ٧ شپږو او ١٢ څلوریزو جوړې کړې، همدا ډول راشد خان په مرسته ١١٢ منډې جوړې کړې. په خپلو څلورو اوزونو کې ٢٥ بنگلور لوبډلې یواري د بیرستو منډې هم بشپړې شوای کړای او د اخیستو نړیالی نه شو، خو نوموړي ١١٨ منډو په توپیر یې ماتي وځوړه. په سوخېدلو ١٩٨ منډې جوړې سټرايکرز لوبډلې د راشد خان په مرسته سیالی لوبډلې ته د وېکټو په توپیر ماتي وکړه. د سټرايکرز لوبډلې ارزښناک لوبغاړي راشد خان د خپلې لوبډلې په ګټه له ١٩٨ منډو څخه په خپلو څلورو وړاندې ٢٢ منډې وکړې او د حوسین بټلر مهمه وېکټه یې واخیسته. راشد خان په هند غوره لیک د بټلر پر وړاندې ریکارډ لري، نوموړي بټلر ته ټول لس لوبونه اچولي، ٣ یې ترې منډې جوړې کړې، خو څلور ځلې یې سوخولي دي په یاده لوبه کې لومړی د راجستان لوبډلې توپونه وکړه، چې د سحې سمسون او لوبډلمستر اچنکي رهاني په مرسته یې په ټاکلو شلو اوزونو کې د ٢ لوبغاړو کوي همیشه خوشحاله او مثبت فکر کوي او د ستونمې احساس ورسره نه وي، ځکه په بدن کې یې دومره غښتوب وي چې خپلې ټولې فریکي سټرکچرې پرې کنټرول کړي ورزش ځان ساتنې توان، د نسکې او آرامتیا

په ای پی ایل کې بریالوي راشد خان

خوښ یم چې یو وار یاد د یگ باش په یورینټ کې د خپل نیم سټرايکرز لپاره د کمال ارزښناک لوبغاړي غوره نوم خپل نیم او منوالو ته مبارکي وایم ستاسو له دعاوو او نیکو هیلو مننه. د راشد خان لوبډلې د نوموړي په مرسته د ٢٠١٧-١٨ بیګ باش سیالیو الیولې خپله کړې وه، نوموړي په دغه پړاو کې ١٩ زمانې وېکټې اچستې وې، خو په نړ پړاو کې چې نوموړي یو وار یو لوبه یې لوبډلې سره غوره توپ اچونه نندارې نه وړاندې کړه، خو لوبډلې یې ژر له سیالیو بهر شوه. د بیګ باش اووم پړاو سیالیو چې

سپورټ د انسان په بدن کې ډار او وپره کموي

پرسېدون، دا سیالی نه یوازې ملي او نړیوال اخبارات لري، بلکې پخپله د ورزشکار د بدن سلامتیا پرې تاثیر وې. ساغلي، صابر، وویل ورزش مرسته کوي چې ښه او آرام خوب وشي، کېدای شي دا خبره ځینو خلکو ته د سلو وړنه وي، خو د ورزش او خوب په هکله چې کوم نوې څېړنې او پلټنې شوي په کې ښه شوي چې که څوک په یوه اوونۍ کې درې یا څلور ورځې پرله پسې له شلو څخه تردرشو دقیقو پورې آزاد او په خپل زړه تمرین وکړي نه په زړه پورې آرام او زور جوړ کولای شي

د باغلي صابر په وینا ورزش حافظه قوي کوي او ذهني تسکین را منځ ته کوي په اوونۍ کې د دريو ورځو لپاره ٢٥ دقیقې په ښو منزل کول د زړه کې او ښه فکر کولو سبب کېږي خپلو ښه کړي کوم خلک چې په منظمه توګه تمرین کوي د لور فکري تمرکز خاوندان وي او ددې ترڅنګ ورزش پر مغزو هم منظم مثبت تاثیر لري، ځکه د مغزې تمرکز پر څه یوازې کوي او روحي آرامتیا او ذهني تسکین را منځ ته کوي د طریق په وینا کوم کسان چې دوامداره او منظم تمرین

پرسېدون، دا سیالی نه یوازې ملي او نړیوال اخبارات لري، بلکې پخپله د ورزشکار د بدن سلامتیا پرې تاثیر وې. ساغلي، صابر، وویل ورزش مرسته کوي چې ښه او آرام خوب وشي، کېدای شي دا خبره ځینو خلکو ته د سلو وړنه وي، خو د ورزش او خوب په هکله چې کوم نوې څېړنې او پلټنې شوي په کې ښه شوي چې که څوک په یوه اوونۍ کې درې یا څلور ورځې پرله پسې له شلو څخه تردرشو دقیقو پورې آزاد او په خپل زړه تمرین وکړي نه په زړه پورې آرام او زور جوړ کولای شي

د باغلي صابر په وینا ورزش حافظه قوي کوي او ذهني تسکین را منځ ته کوي په اوونۍ کې د دريو ورځو لپاره ٢٥ دقیقې په ښو منزل کول د زړه کې او ښه فکر کولو سبب کېږي خپلو ښه کړي کوم خلک چې په منظمه توګه تمرین کوي د لور فکري تمرکز خاوندان وي او ددې ترڅنګ ورزش پر مغزو هم منظم مثبت تاثیر لري، ځکه د مغزې تمرکز پر څه یوازې کوي او روحي آرامتیا او ذهني تسکین را منځ ته کوي د طریق په وینا کوم کسان چې دوامداره او منظم تمرین

په هېوکو مفصلونو او عضلاتو د سپورټ د لا اغیز منوب په اړه وویل په منظمه توګه ورزش کول یو ښه او په زړه پورې عمل دی کومې ستونزې چې په عضلو او هډوکو کې شته هغه له منځه وړي که د یو منظم مهالونش له مخې ورزش وشي جسمي یوازې نه منوست هغو خلکو ته چې دوی ورزش نه کوي زیاته وي او خپلې ورځنۍ چارې نه په ښه توګه منځ ته وړي

جسمي فشار او خستگی له منځه وړي او په کلکه ددې سبب کېږي چې وپره نه منځه یوسي په دغه حالت کې بدن له دوو ساعتونو تمرین وروسته د احتیاطو د تسکین لپاره انډروفین تولیدوي چې د آندروفین سبب کېږي او د بدني فعالیت لپاره یې بله فایده داده چې خوراکی رژیم برابروي ساغلي محمد طارق صابر د خپلې مرکې په پای کې وویل چې ورزش په لاندې ډول دوولس ذهني ګټې هم لري د ویرې کموالي، د خوشحالي زیاتوالي، په نفس د باور

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**